

ZAKON
O OSNOVAMA SOCIJALNE ZAŠTITE, ZAŠTITE CIVILNIH ŽRTAVA RATA I ZAŠTITE
OBITELJI SA DJECOM

I - TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim zakonom uređuju se:

- temelji socijalne zaštite građana i njihovih obitelji, temeljna prava iz socijalne zaštite i korisnici prava iz socijalne zaštite,
- osnivanje i rad ustanova socijalne zaštite i invalidskih udruga,
- temeljna prava civilnih žrtava rata i članova njihovih obitelji,
- temelji zaštite obitelji sa djecom,
- financiranje i druga pitanja od značaja za ostvarivanje temeljnih prava iz socijalne zaštite, zaštite civilnih □ žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

Članak 2.

Djelatnost socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom je od interesa za Federaciju i kantone-županije.

Članak 3.

Djelatnost socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom obavljaju ustanove socijalne zaštite.

Ustanove socijalne zaštite imaju svojstvo pravne osobe.

Na osnivanje i rad ustanova socijalne zaštite primjenjuju se propisi o ustanovama, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Članak 4.

Djelatnost socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom mogu obavljati i humanitarne organizacije, udruge građana, vjerske zajednice i organizacije koje oni osnivaju, građanin pojedinac i strane fizičke ili pravne osobe.

Članak 5.

Obitelj, glede ovog zakona, čini: bračni drug, odnosno izvanbračni drug, dijete (bračno, vanbračno, usvojeno, pastorče i dijete bez roditelja uzeto na izdržavanje), otac, majka, maćeha, djed i baba-nona (po ocu i majci) i braća i sestre bračnih drugova.

Članovi obitelji civilne žrtve rata, glede ovog zakona, su: bračni drug, djeca (rođena u braku ili izvan braka, usvojena ili pastorčad)-članovi uže obitelji, te roditelji, očuh, maćeha i usvojitelj-članovi šire obitelji.

Članom porodice glede stavka 2. ovog članka, smatra se i izvanbračni drug koji s civilnom žrtvom rata ima djece i s njom živi odnosno živio je do njene smrti u zajedničkom kućanstvu najmanje godinu dana.

Zajedničko kućanstvo, glede ovog zakona, je gospodarska zajednica jedne ili više obitelji u kojoj se zajednički stiču i troše novčana i druga materijalna sredstva, stečena radom i korištenjem zajedničkih materijalnih dobara (zemljište, zgrade i drugo).

Članak 6.

Djetetom, glede ovog zakona, smatra se osoba do 18 godina života.

Izuzetno djetetom, glede ovog zakona, smatra se i osoba koja radi ostvarivanja prava na dodatak na djecu i osiguravanja školarine ili stipendije za đake i studente, ima i više od 18, a manje od 27 godina života.

Članak 7.

Prava utvrđena ovim zakonom ne mogu ostvarivati osobe koje su osuđene pravomoćnom sudskom presudom za kaznena djela protiv ustavnog poretka Bosne i Hercegovine, ustavnog poretka Federacije Bosne i Hercegovine i kaznena djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava.

Pravo utvrđeno ovim zakonom ne može ostvariti osoba koja takvo pravo koristi po drugim propisima.

Prava utvrđena ovim zakonom ne mogu se prenositi na druge osobe, niti se mogu nasljeđivati.

Članak 8.

Nadležna tijela kantona-županije, sukladno ustavu i ovom zakonu, bliže uređuju djelatnost socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom.

Članak 9.

Nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa Federacije donesenih za njihovo provođenje, kao i nad stručnim radom ustanova koje osniva Federacija, vrši federalno ministarstvo mjerodavno za oblast socijalne zaštite i zaštite obitelji.

Nadzor nad provođenjem zakona, drugih propisa i općih akata kantona-županije, donesenih suglasno ovom zakonu, kao i nad stručnim radom ustanova koje osniva općina, odnosno kanton-županija, vrši kantonalno-županijsko tijelo mjerodavno za oblast socijalne zaštite i zaštite obitelji.

Članak 10.

U postupku ostvarivanja prava i dužnosti utvrđenih ovim zakonom primjenjuju se odgovarajuće odredbe propisa o upravnom postupku, ako ovim zakonom i propisom kantona-županije nije drugačije određeno.

II - SOCIJALNA ZAŠTITA

1. POJAM SOCIJALNE ZAŠTITE

Članak 11.

Socijalna zaštita, glede ovog zakona, je organizirana djelatnost u Federaciji, usmjerena na osiguranje socijalne sigurnosti njenih građana i njihovih obitelji u stanju socijalne potrebe.

Socijalnom potrebom, glede stavka 1. ovog članka, smatra se trajno ili privremeno stanje u kome se nalazi građanin ili obitelj, prouzrokovano ratnim događajima, elementarnim nesrećama, općom gospodarskom krizom, psihofizičkim stanjem pojedinaca ili drugih razloga, koje se ne mogu otkloniti bez pomoći druge osobe.

Sukladno načelima humanizma, solidarnosti građanskog morala socijalna zaštita obitelji i njenih članova i građana pojedinaca, ostvaruje se otkrivanjem i umanjenjem, odnosno otklanjanjem posljedica uzroka koji dovode do stanja socijalne potrebe i sticanjem određenih prava iz socijalne zaštite.

Socijalna zaštita djeteta, sukladno odredbama Konvencije o pravima djeteta, ostvaruje se u najboljem interesu djeteta.

2. KORISNICI SOCIJALNE ZAŠTITE

Članak 12.

Korisnici socijalne zaštite, glede ovog zakona, su osobe koje se nalaze u stanju socijalne potrebe i to:

- 1) djeca bez roditeljskog staranja,
- 2) odgojno zanemarena djeca,
- 3) odgojno zapuštana djeca,
- 4) djeca čiji je razvoj ometen obiteljskim prilikama,
- 5) osoba sa invaliditetom i osobe ometene u fizičkom ili psihičkom razvoju,
- 6) materijalno neosigurane i za rad nesposobne osobe,
- 7) stare osobe bez obiteljskog staranja,
- 8) osobe sa društveno negativnim ponašanjem,
- 9) osobe i obitelji u stanju socijalne potrebe, kojima je uslijed posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite.

Propisima kantona-županije može se proširiti krug korisnika socijalne zaštite iz stavka 1. ovog članka sukladno programima razvoja socijalne zaštite i specifičnim prilikama u kantonu-županiji.

Članak 13.

Dijete bez roditeljskog staranja, glede članka 12. stavak 1. točka 1) ovog zakona, je dijete bez oba roditelja, nepoznatih roditelja, napušteno od roditelja lišenihi roditeljskog prava i roditelja spriječenih da vrše roditeljsku dužnost.

Odgojno zanemareno dijete, glede članka 12. stavak 1. točka 2) ovog zakona, je dijete koje zbog nedovoljnog nadzora i brige roditelja, te negativnog uticaja sredine, narušava opće prihvaćene norme ponašanja.

Odgojno zapušteno dijete, glede članka 12. stavak 1. točka 3) ovog zakona, je dijete koje svojim ponašanjem narušava opće prihvaćene norme i vrši prekršaje ili krivična djela.

Dijete, čiji je razvoj ometen obiteljskim prilikama, glede članka 12. stavak 1. točka 4) ovog zakona, je dijete, čiji roditelji zbog nesređenih obiteljskih odnosa, materijalnih ili drugih razloga nisu u mogućnosti da mu osiguraju normalne uvjete za pravilan odgoj, fizički i psihički razvoj.

Članak 14.

Osobe sa invaliditetom i osobe ometene u fizičkom i psihičkom razvoju, u smislu članka 12. stavak 1. točka 5) ovog zakona, su djeca i odrasle osobe, koje su:

- slijepi i slabovide,
- gluhe i nagluhe,
- sa poremećajima u govoru i glasu,
- sa tjelesnim oštećenjima i trajnim smetnjama u fizičkom razvoju,
- sa smetnjama u psihičkom razvoju (lakog, umjerenog, težeg i teškog stepena),
- sa kombiniranim smetnjama (višestruko ometena u razvoju).

Članak 15.

Materijalno neosigurana i za rad nesposobna osoba, glede članka 12. stavak 1. točka 6) ovog zakona, smatra se odrasla osoba, koja nema prijeko potrebnih sredstava za izdržavanje, nesposobna je za rad i ne može osigurati sredstva za život po nekom drugom temelju.

Članak 16.

Starom osobom bez obiteljskog staranja, glede članka 12. stavak 1. točka 7) ovog zakona, smatra se osoba starija od 65 godina (muškarac) odnosno 60 godina (žena), koja nema članova obitelji ni srodnike koji su po zakonu obvezni da ga izdržavaju, ili ako ih ima da te osobe nisu u mogućnosti da izvršavaju obvezu izdržavanja.

Članak 17.

Osoba sa društveno negativnim ponašanjem, glede članka 12. stavak 1. točka 8) ovog zakona, je osoba koja se odaje besposličarenju, skitnji, prosjačenju, prostituciji, alkoholizmu, uživanju opojnih droga i drugim oblicima društveno negativnog ponašanja.

Članak 18.

Osoba, odnosno obitelj u stanju socijalne potrebe, kojima je uslijed posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite, glede članka 12. stavak 1. točka 9) ovog zakona, smatra se osoba odnosno obitelj koja se nađe u stanju socijalne potrebe zbog pretrpljene prisilne migracije, repatrijacije, elementarne nepogode, smrti jednog ili više članova obitelji, povratka sa liječenja, otpuštanja sa izdržavanja kazne zatvora ili izvršavanja odgojne mjere.

3. PRAVA IZ SOCIJALNE ZAŠTITE

Članak 19.

Prava iz socijalne zaštite, glede ovog zakona, su:

- 1) novčana i druga materijalna pomoć,
- 2) osposobljavanje za život i rad,
- 3) smještaj u drugu obitelj,
- 4) smještaj u ustanove socijalne zaštite,
- 5) usluge socijalnog i drugog stručnog rada,
- 6) kućna njega i pomoć u kući.

Propisom kantona-županije utvrđuje se iznosi novčanih i drugih davanja, iz stavka 1. ovog članka, uvjeti i postupak za sticanje tih prava i njihovo korištenje, ukoliko to nije uređeno ovim zakonom.

Propisom kantona-županije mogu se utvrditi i druga prava iz socijalne zaštite sukladno programu razvoja socijalne zaštite i njegovim mogućnostima.

Članak 20.

Osobama i obiteljima u stanju socijalne potrebe, koji ispunjavaju uvjete za sticanje i korištenje prava iz socijalne zaštite iz članka 19. ovog zakona, osiguravaju se na teret sredstava socijalne zaštite i određeni oblici zdravstvene zaštite i zadovoljavanje stambenih i drugih potreba sukladno zakonu.

a) NOVČANA I DRUGA MATERIJALNA POTPORA

Članak 21.

Novčana i druga materijalna potpora sastoji se od:

- 1) stalne novčane potpore,
- 2) novčane naknade za potporu i njegu od strane druge osobe,
- 3) druge materijalne potpore.

Članak 22.

Pravo na stalnu novčanu i drugu materijalnu potporu imaju osobe i obitelji, pod sljedećim uvjetima:

- 1) da su nesposobni za rad, odnosno spriječeni u ostvarivanju prava na rad,
- 2) da nemaju dovoljno prihoda za izdržavanje,

3) da nemaju članova obitelji koji su po zakonu obvezni da ih izdržavaju ili ako ih imaju, da te osobe nisu u mogućnosti da izvršavaju obvezu izdržavanja.
Pravo na pomoć iz stavka 1. ovog članka ostvaruje se kod mjerodavnog tijela općine na čijem području osoba i obitelj imaju prebivalište.

Članak 23.

Nesposobnim za rad, odnosno spriječenim u ostvarivanju prava na rad, glede ovog zakona, smatra se osoba:

- 1) potpuno nesposobna za samostalni rad i privređivanje,
- 2) osoba starija od 65 godina (muškarac), odnosno 60 godina (žena),
- 3) žena za vrijeme trudnoće, porođaja i poslije porođaja, sukladno propisima o radu,
- 4) roditelji, očuh, maćeha ili usvojitelj koji se stara o jednom ili više djece do jedne godine života, a nema članove obitelji ni srodnike koji su po zakonu obvezni da ga izdržavaju ili ako ih ima, da te osobe nisu u mogućnosti da izvršavaju obvezu izdržavanja,
- 5) dijete do navršene 15 godine života, a ako je na redovnom školovanju do navršene 27 godine života,
- 6) osoba sa trajnim smetnjama u fizičkom i psihičkom razvoju,
- 7) osoba koja u obitelji njeguje osobu sa invaliditetom ili teško oboljela osoba, ukoliko je utvrđeno da je toj osobi prijeko potrebna pomoć i njega od strane druge osobe.

Članak 24.

Nalaz i mišljenje o nesposobnosti za rad lica iz članka 23. točka 1) ovog zakona daju ljekarske komisije sukladno propisu kantona-županije.

Nalaz i mišljenje o sposobnosti i razvrstavanju djece ometene u fizičkom i psihičkom razvoju daju stručne komisije sukladno propisu kantona-županije.

Propisom kantona-županije propisuje se način i postupak za otkrivanje i ocjenjivanje sposobnosti, razvrstavanje i evidenciju djece ometene u fizičkom i psihičkom razvoju.

Članak 25.

Stalna novčana potpora utvrđuje se u mjesečnom iznosu u visini razlike svih prihoda članova kućanstva i iznosa najnižeg primanja kućanstva koji se smatra dovoljnim za izdržavanje, glede članka 27. ovog zakona.

Članak 26.

Novčanu naknadu za potporu i njegu od strane druge osobe mogu ostvariti osobe sa invaliditetom i druge osobe ometene u fizičkom ili psihičkom razvoju, kao i stare i nemoćne osobe, kojima je zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju prijeko potrebna stalna potpora i njega od strane druge osobe za zadovoljavanje njihovih osnovnih životnih potreba, pod uvjetom:

- da osoba nije smještena u socijalno-medicinsku ili drugu ustanovu,
- da je osobi za odlazak i povratak sa posla prijeko potrebna stalna potpora druge osobe,
- da prihod po članu kućanstva ne prelazi iznos koji se utvrđuje propisom kantona-županije, sa izuzetkom za osobe sa težim i teškim stupnjem invaliditeta,
- da osoba ne ostvaruje pravo na kućnu njegu i potporu u kući,
- da se ovo pravo ne može ostvariti po nekom drugom temelju.

Nalaz i mišljenje, glede stavka 1. ovog članka, daju ljekarske komisije ili druge stručne komisije, sukladno propisu kantona-županije.

Članak 27.

Propisom kantona-županije utvrđuju se iznosi stalne novčane pomoći i novčane naknade za potporu i njegu, kao i prihodi koji se uzimaju u obzir, prilikom utvrđivanja te potpore i naknade.

Djeci i odraslim osobama sa invaliditetom i osobama sa trajnim smetnjama u fizičkom ili psihičkom razvoju utvrđuju se povoljniji uvjeti u sticanju prava iz socijalne zaštite i viši iznosi osnovne novčane potpore i novčane naknade za potporu i njegu od strane druge osobe.

Kod utvrđivanja prihoda kućanstva, glede stavka 1. ovog članka, ne uzimaju se u obzir prihodi ostvareni na ime novčane naknade, odnosno invalidnine za tjelesno oštećenje, novčane naknade za potporu i njegu od strane druge osobe, dodatka na djecu i stipendije učenika i studenata.

Članak 28.

Druga materijalna potpora, glede ovog zakona, je privremena, jednokratna i druga novčana pomoć ili naturalno davanje materijalno neosiguranim osobama ili obiteljima koje se nađu u stanju socijalne potrebe uslijed teškoća izazvanih posebnim okolnostima iz članka 18. ovog zakona, ukoliko ispunjavaju uvjete iz članka 22. toč. 2) i 3) ovog zakona.

b) OSPOSOBLJAVANJE ZA ŽIVOT I RAD

Članak 29.

Osposobljavanje za život i rad ostvaruju djeca ometena u psihofizičkom razvoju i odrasle osobe sa umanjenim psihofizičkim sposobnostima, bez obzira na uzrok nastanka invalidnosti odnosno radne nesposobnosti, ako to pravo ne mogu ostvariti po nekom drugom temelju, a koja se prema psihofizičkim sposobnostima i godinama života, mogu osposobiti za rad.

Pravo iz stavka 1. ovog članka pripada i djeci osiguranika koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona, to pravo ostvarili po propisima iz mirovinskog i invalidskog osiguranja.

Članak 30.

Osoba, koja se radi osposobljavanja za život i rad upućuje izvan mjesta prebivališta, ima pravo na novčanu potporu za pokriće troškova smještaja, prehrane i prijevoza, ukoliko joj to njena obitelj ne može osigurati.

c) SMJEŠTAJ U DRUGU OBITELJ

Članak 31.

Smještaj u drugu obitelj mogu ostvariti djeca i odrasle osobe kojima je potrebna stalna briga i potpora radi zadovoljavanja njihovih životnih potreba, a ne mogu ih ostvariti u krugu vlastite obitelji ili na drugi način.

Članak 32.

Pravo na smještaj u drugu obitelj imaju:

- djeca iz članka 12. stavak 1. toč. 1) do 5) ovog zakona, do povratka u vlastitu obitelj, do završetka redovnog školovanja, a najduže 12 mjeseci po završetku oštećenje,
- osobe sa invaliditetom, stare osobe i osobe sa društveno negativnim ponašanjem, koje nisu u mogućnosti da se sami staraju o sebi, a uslijed stambenih ili obiteljskih prilika nemaju mogućnost da im se zaštita osigura na drugi način,
- žena iz članka 23. točka 3) ovog zakona i samohrana majka do godinu dana života djeteta, i ukoliko nema sredstava za izdržavanje ili kojoj je, uslijed neriješenog stambenog pitanja ili poremećenih obiteljskih odnosa, potreban privremeni smještaj.

Djeci iz stavka 1. alineja 1. ovog članka po završetku redovnog školovanja, tijelo starateljstva je dužno osigurati zbrinjavanje na drugi način.

Samohrana majka, u smislu stavka 1. alineja 3. ovog zakona, smatra se majka koja nije u braku i ne živi u izvanbračnoj zajednici, a sama izdržava svoju djecu.

Članak 33.

O smještaju osoba u drugu obitelj kao i o prestanku smještaja, odlučuje centar za socijalni rad na čijem području osoba ima prebivalište.

Centar za socijalni rad, koji je odlučio o smještaju osobe u drugu obitelj, obavlja nadzor nad tom obitelji, pruža pomoć toj obitelji i redovnim obilaskom održava stalnu vezu sa smještenom osobom.

Članak 34.

Član obitelji u kojoj je osoba smještena i koji preuzme brigu o toj osobi (u daljnjem tekstu: hranitelj) mora biti duševno i tjelesno zdrav i imati stambene i druge uvjete potrebne za zaštitu, čuvanje, njegu, ishranu, učenje i zadovoljavanje drugih potreba i interesa te osobe.

Članak 35.

Osoba se ne može smjestiti u drugu obitelj:

- u kojoj je jednom od bračnih drugova oduzeta ili ograničena poslovna sposobnost,
- u kojoj je jedan od bračnih drugova lišen roditeljskog prava,
- u kojoj su poremećeni obiteljski odnosi,
- u kojoj su neki članovi-osobe sa društveno negativnim ponašanjem,
- u kojoj bi zbog bolesti nekog člana obitelji bilo ugroženo zdravlje smještene osobe.

Članak 36.

Za smještaj djeteta u drugu obitelj potrebna je pismena suglasnost roditelja, odnosno usvojitelja ili staratelja, a ako je osoba starija od 15 godina, potreban je i njegov pristanak.

Suglasnost roditelja nije potrebna, ako su roditelji lišeni roditeljskog prava.

Članak 37.

Obitelj u kojoj je dijete smješteno, ne može preduzimati, bez suglasnosti roditelja, usvojitelja ili tijela starateljstva, važno mjere glede ličnosti djeteta, a naročito predati ga nekoj drugoj osobi na čuvanje i njegu,

prekinuti školovanje, promijeniti vrstu škole, odlučiti o izboru ili obavljanju zanimanja i zaključivanja ugovora o radu, u smislu propisa o radu.

Članak 38.

Hranitelj ima pravo na naknadu.

Visina naknade iz stavka 1. ovog članka utvrđuje se propisom kantona-županije.

Naknada iz stavka 1. ovog članka ne smatra se plaćom, niti drugim prihodom koji podliježe plaćanju poreza.

Članak 39.

Na temelju rješenja o određivanju smještaja u drugu obitelj, centar za socijalni rad zaključuje pismeni ugovor o smještaju sa hraniteljem.

Ugovorom iz stavka 1. ovog članka uređuju se međusobni odnosi između centra za socijalni rad i hranitelja, a naročito: uvjeti i rok otkazivanja ugovora, visina, način isplate naknade za smještaj osobe, obveznik isplate naknade, kao i druga pitanja.

Članak 40.

Troškove smještaja u drugu obitelj snosi osoba koja je smještena u drugu obitelj, roditelj, usvojitelj, staratelj ili srodnik koji je dužan da izdržava tu osobu, ili druga pravna ili fizička osoba koja je preuzela obvezu plaćanja troškova, sukladno propisu kantona-županije.

d) SMJEŠTAJ U USTANOVU SOCIJALNE ZAŠTITE

Članak 41.

Smještaj u ustanovu socijalne zaštite (u daljnjem tekstu: ustanova), mogu ostvariti djeca i odrasle osobe kojima je potrebna stalna briga i potpora u zadovoljavanju njihovih životnih potreba, a ne mogu ih ostvariti u vlastitoj ili drugoj obitelji ili na drugi način.

Članak 42.

O smještaju u ustanove odlučuje centar za socijalni rad na čijem području osoba ima prebivalište, na temelju mišljenja stručnog tima centra, izvršne odluke suda, tijela starateljstva ili na temelju nalaza i mišljenja stručne komisije o nesposobnosti za rad, odnosno nalaza i mišljenja odgovarajuće zdravstvene ustanove.

Centar za socijalni rad, koji je smjestio osobu u ustanovu, dužan je, radi brige, zaštite, liječenja fizičkog ili mentalnog zdravlja te osobe, pratiti njen tretman u ustanovi.

Obveza iz stavka 2. ovog članka posebno se odnosi na slučaj ako je dijete smješteno u ustanovu.

Članak 43.

Prijem osoba iz članka 41. ovog zakona i njihovo odpuštanje vrši se na način određen općim aktom ustanove.

Ustanova je dužna primiti na smještaj osobu koju uputi centar za socijalni rad.

Izuzetno od odredbe stavka 2. ovog članka, ustanova može uskratiti prijem upućene osobe u slučaju popunjenosti kapaciteta, kao i u slučaju da, s obzirom na svoju djelatnost, nije u mogućnosti pružiti odgovarajuće usluge korisniku.

Članak 44.

Ako je dalji boravak osobe smještene u ustanovu postao nemoguć zbog promjena u njenim psihofizičkim osobinama ili zbog nepostojanja uvjeta za odgovarajući tretman, ustanova je dužna, najviše dva mjeseca prije otpuštanja te osobe, obavijestiti centar za socijalni rad koji je donio odluku o njenom smještaju, radi smještaja u drugu ustanovu ili radi primjene drugog oblika socijalne zaštite.

Članak 45.

Cijenu usluge koju pruža ustanova utvrđuje osnivač ustanove.

Troškove smještaja u ustanovu snosi smještena osoba, roditelj, usvojitelj, staratelj ili srodnik koji je, suglasno zakonu, dužan da izdržava tu osobu, odnosno pravna ili fizička osoba koja je ugovorom preuzela obvezu plaćanja troškova.

Ugovorom iz stavka 2. ovog članka uređuju se međusobni odnosi centra za socijalni rad i ustanove, uvjeti i rok otkazivanja ugovora, visina i način isplate naknade, obveznik isplate naknade za smještaj osobe, kao i druga pitanja.

e) USLUGE SOCIJALNOG I DRUGOG STRUČNOG RADA

Članak 46.

Pravo na usluge socijalnog i drugog rada mogu ostvariti pojedinci, obitelji i društvene skupine, neovisno od materijalnih mogućnosti i korištenja nekog od oblika socijalne zaštite, radi zaštite njihovih prava i interesa i sprječavanja pojava i ublažavanja posljedica socijalnih problema.

Uslugama socijalnog i drugog stručnog rada, glede ovog zakona, smatra se savjetodavni rad koji obavljaju ustanove u rješavanju porodičnih i bračnih problema, te mjere i akcije, u suradnji sa mjesnim zajednicama i drugim tijelima, na suzbijanju i sprječavanju društveno neprihvatljivog ponašanja djece i ostalih pojedinaca, obitelji i društvenih skupina.

f) KUĆNA NJEGA I POTPORA U KUĆI

Članak 47.

Kućna njega i potpora u kući je organizirano pružanje raznih usluga, kao što su: prehrana, obavljanje kućnih i drugih potrebnih poslova i održavanje osobne higijene osobama iz članka 23. toč. 1), 2) i 6) ovog zakona, kada te osobe nisu u stanju da se same staraju o sebi.

4. USTANOVE SOCIJALNE ZAŠTITE

Članak 48.

Ustanove pružaju usluge kojima se u cjelini ili djelomično zadovoljavaju socijalne i druge potrebe korisnika socijalne zaštite.

Ustanove se osnivaju radi zbrinjavanja određenih kategorija korisnika socijalne zaštite i obavljanja stručnih i drugih poslova socijalne zaštite.

Rad ustanova socijalne zaštite je javan.

Javnost se može isključiti u pojedinim postupcima, kada je to utvrđeno propisima o obiteljskim odnosima i o krivičnom postupku.

Ustanove se osnivaju, ako propisom kantona-županije nije drukčije utvrđeno, kao:

- 1) centar za socijalni rad,
- 2) ustanove za djecu, i to:
 - za djecu bez roditeljskog staranja,
 - za odgojno zanemarenu i zapuštenu djecu,
 - za djecu ometenu u fizičkom ili psihičkom razvoju,
- 3) ustanova za odrasle i stare osobe,
- 4) ustanova za socijalno-zdravstveno zbrinjavanje invalidnih i drugih osoba,
- 5) ustanova za dnevni boravak korisnika socijalne zaštite.

Članak 49.

Osnivanje i rad ustanova iz članka 48. ovog zakona uređuje se propisom kantona-županije.

Osnivanje i rad ustanova iz članka 48. ovog zakona od značaja za Federaciju uređuje se federalnim propisom.

Članak 50.

U obavljanju djelatnosti ustanove ne smiju uspostavljati nikakva ograničenja glede teritorijalne, nacionalne, vjerske, političke i bilo koje druge pripadnosti korisnika tih ustanova, (rasa, boja kože, spol, jezik, socijalno podrijetlo i drugo).

5. INVALIDSKE UDRUGE

Članak 51.

U cilju ostvarivanja boljeg položaja i zaštite osoba sa invaliditetom i zadovoljavanja njihovih potreba, ovisno od vrste i stupnja invalidnosti, mogu se osnovati invalidske udruge, kao udruge građana (u daljnjem tekstu: invalidske udruge).

Invalidske udruge osnivaju, suglasno federalnom propisu o udruživanju građana, osobe sa invaliditetom same, ili ako to nije moguće zbog stupnja invalidnosti, roditelji tih osoba, nastavno i drugo osoblje u ustanovama specijalnog obrazovanja i drugi građani.

Članak 52.

Nadležna tijela Federacije i kantona-županije u utvrđivanju politike za ostvarivanje programa socijalne zaštite, ostvaruju suradnju sa invalidskim udrugama.

Članak 53.

Propisom kantona-županije bliže se uređuje postupak osnivanja invalidskih udruga, kao i druga pitanja od značaja za rad tih udruga.

III - ZAŠTITA CIVILNIH ŽRTAVA RATA

1. POJAM CIVILNE ŽRTVE RATA

Članak 54.

Civilna žrtva rata, glede ovog zakona, je osoba kod koje je nastupilo tjelesno oštećenje od najmanje 60% zbog rane, povrede i ozljede (u daljnjem tekstu: invalid) zadobivene:

- 1) zlostavljanjem odnosno lišavanjem slobode u toku ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti;
- 2) u svezi sa ratnim događanjima (bombardiranja, ulične borbe, eksplozija ratnog materijala, zalutali metak i sl.);
- 3) od eksplozije zaostalog ratnog materijala nakon završetka rata,
- 4) u svezi sa diverzantskim odnosno terorističkim akcijama kojima se ugrožava sigurnost i ustavni poredak Federacije.

Invalid je i osoba kod koje je nastupilo tjelesno oštećenje od najmanje 60% zbog bolesti zadobivene, odnosno pogoršane ili ispoljene pod okolnostima iz stavka 1. ovog članka.

Civilnom žrtvom rata, smatra se i osoba koja je poginula, umrla ili nestala pod okolnostima iz stavka 1. ovog članka.

Članak 55.

Žrtve fašističkog terora, žrtve ratnih događaja, žrtve ratnog materijala i žrtve neprijateljskih diverzantskih akcija, kao i članovi obitelji žrtava fašističkog terora, kojima je to svojstvo priznato po propisima o zaštiti civilnih žrtava rata koji su se primjenjivali na teritoriju Federacije do dana stupanja na snagu ovog zakona, smatraju se civilnim žrtvama rata, odnosno članovima obitelji civilnih žrtava rata sukladno ovom zakonu i koriste prava u obimu i pod uvjetima propisanim ovim zakonom, ako ispunjavaju uvjete iz čl. 54., 56. i 58. ovog zakona.

Članak 56.

Radi ostvarivanja prava utvrđenih ovim zakonom za civilne žrtve rata, ako propisom kantona-županije nije drukčije utvrđeno, invalidi se razvrstavaju prema utvrđenom procentu tjelesnog oštećenja, u šest skupina, i to:

I. skupina - invalidi sa 100% tjelesnog oštećenja kojima je za redovan život potrebna njega i pomoć od strane drugog lica,

II. skupina - invalidi sa 100% tjelesnog oštećenja ,

III. skupina- invalidi sa 90% tjelesnog oštećenja,

IV. skupina - invalidi sa 80% tjelesnog oštećenja,

V. skupina - invalidi sa 70% tjelesnog oštećenja,

VI. skupina - invalidi sa 60% tjelesnog oštećenja.

Članak 57.

Prava utvrđena ovim zakonom za civilne žrtve rata, ostvaruju i koriste državljani Bosne i Hercegovine, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Strani državljani, koji su tjelesno oštećenje zadobili ili im je član obitelji poginuo kao civilna žrtva rata, ostvaruju prava utvrđena ovim zakonom, ako po istom temelju ne ostvaruju prava od države čiji su državljani ili države na čijem teritoriju imaju prebivalište, sukladno reciprocitetu.

Državljan Bosne i Hercegovine koji nisu i državljani Federacije Bosne i Hercegovine, ostvaruju prava utvrđena ovim zakonom, ako po istom temelju ne ostvaruju prava u drugom entitetu čiji su državljani i ako imaju prebivalište ili boravište na teritoriju Federacije.

2. TEMELJNA PRAVA CIVILNIH ŽRTAVA RATA

Članak 58.

Civilne žrtve rata imaju, po ovom zakonu, sljedeća prava:

- 1) osobnu invalidninu,
- 2) dodatak za njegu i potporu od strane druge osobe,
- 3) ortopedski dodatak,
- 4) obiteljsku invalidninu,
- 5) dodatak na djecu,
- 6) potporu u troškovima liječenja i nabavci ortopedskih pomagala,
- 7) osposobljavanje za rad (profesionalna rehabilitacija, pre-kvalifikacija i dokvalifikacija),
- 8) prioritarno upošljavanje.

Prava iz stavka 1. toč. 1), 2), 3), 4) i 5) ovog članka ostvaruju se pod uvjetima, na način i po postupku utvrđenim ovim zakonom.

Prava iz stavka 1. toč. 6), 7) i 8) ovog članka ostvaruju se pod uvjetima, na način i po postupku utvrđenim propisom kantona-županije.

Kanton-županija može, utvrditi i druga prava i proširiti obim prava utvrđenih ovim zakonom na temelju svojih materijalnih mogućnosti i drugih potreba civilnih žrtava rata.

a) OSOBNA INVALIDNINA

Članak 59.

Osobna invalidnina određuje se u mjesečnom iznosu prema skupini tjelesnog oštećenja iz članka 56. ovog zakona, u visini od 70% od mjesečnog iznosa osobne invalidnine vojnog invalida odgovarajuće skupine po propisima o vojnim invalidima.

b) DODATAK ZA NJEGU I POTPORU OD STRANE DRUGE OSOBE

Članak 60.

Pravo na dodatak za njegu i potporu od strane druge osobe imaju invalidi od I do IV skupine koji su nesposobni za vršenje osnovnih životnih potreba bez potpore druge osobe.

Dodatak za njegu i potporu od strane druge osobe određuje se u mjesečnom iznosu u visini od 70% od mjesečnog iznosa dodatka za njegu i potporu od strane druge osobe za vojne invalide odgovarajućeg stupnja određenog propisima o vojnim invalidima.

c) ORTOPEDSKI DODATAK

Članak 61.

Pravo na ortopedski dodatak imaju invalidi kojima je tjelesno oštećenje utvrđeno zbog oštećenja organizma koja su neposredna posljedica zadobivene rane, povrede ili ozljede koja je prouzrokovala amputaciju ekstremiteta ili teško oštećenje funkcije ekstremiteta ili potpuni gubitak vida na oba oka.

Ortopedski dodatak određuje se u mjesečnom iznosu u visini od 70% od mjesečnog iznosa ortopedskog dodatka za vojne invalide odgovarajućeg stupnja određenog propisima o vojnim invalidima.

d) OBITELJSKA INVALIDNINA

Članak 62.

Članovi obitelji civilnih žrtava rata iz članka 54. stavak 3. ovog zakona imaju, uz uvjete propisane ovim zakonom, pravo na obiteljsku invalidninu.

Pravo na obiteljsku invalidninu imaju, uz uvjete propisane ovim zakonom, i članovi obitelji invalida od I do IV skupine koji je do smrti koristio dodatak za njegu i potporu druge osobe.

Članak 63.

Pravo na obiteljsku invalidninu imaju članovi uže obitelji civilne žrtve rata i to:

1) udovica - kad navršši 55 godina života ili udovac - kad navršši 65 godina života, a i prije navršenih 55 godina, odnosno 65 godina života, ako su nesposobni za privređivanje,

2) djeca, usvojenici i pastorčad - do navršene 15. godine života, odnosno ako su na školovanju do kraja propisanog trajanja redovnog školovanja, a najkasnije do navršene 27. godine života, a ako su nesposobna za privređivanje, dok ta nesposobnost traje pod uvjetom da je nesposobnost nastupila prije navršene 15. godine života odnosno za vrijeme redovnog školovanja, prije navršene 27. godine života.

Ako je školovanje prekinuto zbog služenja vojnog roka ili bolesti, ove osobe mogu koristiti pravo na obiteljsku invalidninu i za vrijeme služenja vojnog roka, odnosno trajanja bolesti do navršene 27. godine života, a nakon toga najviše još za onoliko vremena koliko su zbog služenja vojnog roka odnosno bolesti izgubile od redovnog školovanja, ako je redovno školovanje nastavljeno prije navršene 27. godine života.

Ako u obitelji sačinjavaju bračni drug sa jednim ili više članova obitelji iz stavka 1. točka 2) ovog članka, bračni drug ima pravo na obiteljsku invalidninu kao sauživatelj sa njima, bez obzira na uvjete iz stavka 1. točka 1) ovog članka i to dok ijedno od te djece ima pravo na invalidninu.

Izuzetno od odredbe stavka 1. točka 1) i stavka 2. ovog članka, bračni drug invalida koji je do smrti bio korisnik dodatka za njegu i potporu druge osobe po osnovu tjelesnog oštećenja, ima pravo na obiteljsku invalidninu nezavisno od uvjeta predviđenih tim odredbama, ako je sa invalidom živio u bračnoj zajednici i u zajedničkom kućanstvu posljednjih pet godina prije njegove smrti i ako nije uposlen, ne bavi se privrednom ili profesionalnom djelatnošću i nije korisnik mirovine.

Članak 64.

Roditelji imaju pravo na obiteljsku invalidninu, iako su članovi uže obitelji ostvarili to pravo.

Očuh, maćeha i usvojitelj koji su osobu od koje izvode pravo izdržavali ili ih je ta osoba izdržavala najmanje pet godina prije smrti, imaju pravo na obiteljsku invalidninu iako su članovi uže obitelji ostvarili to pravo.

Očuh, maćeha i usvojitelj koji ispunjavaju uvjete za priznavanje prava na obiteljsku invalidninu, sukladno ovom zakonu imaju preče pravo od roditelja koji nije izvršavao roditeljsku dužnost prema osobi od koje se to pravo izvodi.

Članak 65.

Osnov za određivanje visine obiteljske invalidnine je mjesečni iznos osobne invalidnine invalida I skupine. Obiteljska invalidnina za jednog člana obitelji iznosi 25% mjesečno od osnovice iz stavka 1. ovog članka. Obiteljska invalidnina za dijete bez oba roditelja iznosi 80% mjesečno od osnovice iz stavka 1. ovog članka. Ako pravo na obiteljsku invalidninu ostvaruje više članova obitelji, iznos obiteljske invalidnine iz st. 2. i 3. ovog članka povećava se za 50% za svakog narednog sauživatelja.

Članak 66.

Ako obiteljsku invalidninu koriste dva ili više članova obitelji, obiteljska invalidnina pripada sauživateljima u jednakim dijelovima.

Članak 67.

Invalid, koji ispunjava uvjete za priznavanje prava na osobnu i na obiteljsku invalidninu na temelju dvije ili više osoba, ima pravo na osobnu invalidninu i na jednu polovicu obiteljske invalidnine za svako od tih osoba. Članovi obitelji, koji ispunjavaju uvjete za priznavanje prava na obiteljsku invalidninu na temelju dvije ili više osoba, imaju pravo na obiteljsku invalidninu za jednu osobu i na po jednu polovinu obiteljske invalidnine za svaku sljedeću osobu.

e) DODATAK NA DJECU

Članak 68.

Korisnici osobne i obiteljske invalidnine imaju pravo na dodatak na djecu pod uvjetima i u visini koji su utvrđeni propisima o dodatku na djecu, ako ne ispunjavaju uvjete za ostvarivanje tog dodatka po drugom temelju.

3. KORIŠTENJE I PRESTANAK PRAVA CIVILNIH ŽRTAVA RATA

Članak 69.

Osobna invalidnina, dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica, ortopedski dodatak i obiteljska invalidnina, po ovom zakonu, pripadaju socijalnoj žrtvi rata (u daljnjem tekstu: korisnik) od prvog dana narednog mjeseca od dana podnošenja zahtjeva za priznavanje tih prava.

Članak 70.

Izuzetno, korisnik dodatka za njegu i potporu od strane druge osobe koji ispunjava uvjete za ostvarivanje tog prava po drugim propisima, ima pravo na razliku iznosa dodatka za njegu i potporu od strane druge osobe po ovom zakonu, ako razlika postoji.

Članak 71.

Novčana primanja utvrđena na temelju ovog zakona za civilne žrtve rata isplaćuju se u mjesečnim iznosima i to unazad.

Članak 72.

Dospjeli, a neisplaćeni iznosi novčanih primanja utvrđenih na temelju ovog zakona za civilne žrtve rata, isplaćuju se članovima obitelji koji su s korisnikom do dana njegove smrti živjeli u zajedničkom kućanstvu.

Članak 73.

Dodatak za njegu i potporu od strane druge osobe ne isplaćuje se za mjesec u kojem je korisnik sve vrijeme proveo u zdravstvenoj organizaciji ili drugoj ustanovi u kojoj mu je osigurana njega i potpora druge osobe.

Članak 74.

Korisniku prava, osuđenom pravomoćnom sudskom presudom na kaznu zatvora dulju od šest mjeseci, ne pripadaju ta prava za vrijeme dok se nalazi na izdržavanju kazne.

Ako se korisnik mjesečnih novčanih primanja nalazi u pritvoru, članovima obitelji koje korisnik izdržava isplaćuje se polovica tih primanja. Zadržana polovica primanja isplatit će se korisniku, ako kazneni postupak bude pravomoćnom odlukom obustavljen, ili ako korisnik pravomoćnom presudom bude oslobođen optužbe, odnosno ako optužba protiv njega bude odbijena, ali ne zbog nenadležnosti suda.

Članak 75.

Prava ostvarena sukladno ovom zakonu gube korisnici i članovi njihove obitelji koji su osuđeni pravomoćnom sudskom odlukom zbog ratnih zločina ili ugrožavanja ustavnog poretka i sigurnosti Bosne i Hercegovine ili Federacije.

Osobama protiv kojih je pokrenut krivičnih postupak zbog djela iz stavka 1. ovog članka, ne isplaćuju se novčana primanja za vrijeme do okončanja tog postupka.

Članak 76.

Bračni drug, stupanjem u drugi brak, gubi prava utvrđena ovim zakonom za civilne žrtve rata koja je ostvario kao član obitelji.

Bračni drug gubi prava po ovom zakonu i ako je napustio djecu, s kojom koristi prava, zanemario njihovo izdržavanje, podizanje i odgoj. Ta prava mogu se ponovo uspostaviti ako bračni drug nastavi obavljati roditeljske dužnosti za vrijeme dok se djeca koriste pravima u skladu sa ovim zakonom.

Članak 77.

Korisnici prava dužni su u roku od 15 dana od dana nastale promjene prijaviti mjerodavnom tijelu svaku promjenu od utjecaja na gubitak prava ili na smanjenje obima tog prava.

4. POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA CIVILNIH ŽRTAVA RATA

Članak 78.

O pravima utvrđenim ovim zakonom za civilne žrtve rata rješava nadležno tijelo određen propisom kantona-županije.

Članak 79.

Osobe koja su tjelesno oštećenje zadobile pod okolnostima iz članka 54. st. 1. i 2. ovog zakona, dužne su, uz zahtjev za priznavanje prava, priložiti i medicinsku dokumentaciju o liječenju neposredno nakon ranjavanja, povrede ili oboljenja najkasnije u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 80.

Tjelesno oštećenje invalida, pravo na dodatak za njegu i potporu od strane druge osobe, pravo na ortopedski dodatak, kao i nesposobnost za privređivanje, utvrđuju se propisom kantona-županije suglasno propisima o vojnim invalidima.

Članak 81.

Ako kod invalida nastupe promjene vezane za tjelesno oštećenje koje su od utjecaja na pravo utvrđeno konačnim rješenjem, invalid može, po isteku dvije godine od dana donošenja tog rješenja, podnijeti zahtjev za utvrđivanje novog procenta tjelesnog oštećenja u svezi sa nastalom promjenom.

Odredba stavka 1. ovog članka primjenjuje se i na civilne žrtve rata iz članka 54. st. 1. i 2. ovog zakona kojima nije priznato svojstvo invalida zbog neispunjavanja uvjeta u pogledu procenta tjelesnog oštećenja propisanih ovim zakonom.

Članak 82.

Civilnoj žrtvi rata - korisniku prava po ovom zakonu pripada naknada troškova za prijevoz u drugo mjesto, ako je od mjerodavnog tijela upućen, odnosno pozvan u drugo mjesto radi pregleda pred ljekarskom komisijom.

Korisnik prava, kome je određen pratilac za putovanje glede stavka 1. ovog članka, ima pravo na naknadu troškova prijevoza i za pratioca.

Pravo na naknadu troškova prijevoza iz st. 1. i 2. ovog članka ima i osoba koja je podnijela zahtjev za priznavanje prava utvrđenih ovim zakonom, ako joj je konačnim rješenjem to pravo, odnosno povećanje grupe tjelesnog oštećenja, priznato.

Troškovi prijevoza naknađuju se prema cijeni prometne karte za prijevoz autobusom u javnom prometu odnosno drugim razredom vlaka.

Članak 83.

Isplate po ovom zakonu za civilne žrtve rata vrši mjerodavno tijelo sukladno propisu kantona-županije.

Članak 84.

Tijelo iz članka 83. ovog zakona vodi evidenciju o izvršenim isplatama, o broju i strukturi korisnika i drugim podacima, sukladno propisu kantona-županije.

Članak 85.

Osoba, kojoj su isplaćena novčana primanja na koje nije imala pravo, dužna je vratiti primljeni iznos. Ako to ne učini u roku kojeg odredi mjerodavno tijelo iz članka 83. ovog zakona, povrat tog iznosa ostvarit će se tužbom kod nadležnog suda.

Članak 86.

Mjesečni iznosi osobne invalidnine, dodatka za njegu i potporu druge osobe, ortopedskog dodatka i obiteljske invalidnine, usklađuju se prema kretanju odgovarajućih primanja vojnih invalida po propisima o vojnim invalidima.

Mjerodavno tijelo kantona-županije, utvrđuje iznose mjesečnih novčanih primanja iz stavka 1. ovog članka, na temelju odgovarajućih podataka o iznosima novčanih primanja vojnih invalida.

IV - ZAŠTITA OBITELJI SA DJECOM

1. POJAM I CILJ INSTITUTA ZAŠTITE

OBITELJI SA DJECOM

Članak 87.

Zaštita obitelji sa djecom, glede ovog zakona, je osiguranje obitelji kroz materijalna i druga davanja, radi pomaganja u podizanju, odgoju i zbrinjavanju djece, kao i njihovom osposobljavanju za samostalan život i rad, u najboljem interesu djeteta.

Članak 88.

Zaštita obitelji sa djecom ima za cilj:

- da se osiguraju svoj djeci približno jednaki uvjeti za zdrav i pravilan tjelesni intelektualni i emocionalni razvoj u obitelji,
- potporu u ostvarivanju njene reproduktivne uloge, njezi, podizanju, odgoju i zaštiti djece i poboljšanju kvaliteta života obitelji,
- razvijanje humanih odnosa sukladno sa načelima građanskog morala i solidarnosti.

Djetetu bez oba ili jednog roditelja, obitelj koja ima dijete ometeno u fizičkom ili psihičkom razvoju i obitelj u kojoj su oba ili jedan roditelj invalidi, osiguravaju se povoljniji uvjeti u sticanju i ostvarivanju prava i veći iznosi materijalnih i drugih davanja utvrđenih ovim zakonom i propisom kantona-županije.

2. TEMELJNA PRAVA OBITELJI SA DJECOM

Članak 89.

Temeljna prava koja, glede ovog zakona, ostvaruje obitelj sa djecom su:

- 1) dodatak na djecu,
- 2) naknada umjesto plaće ženi - majci u radnom odnosu, za vrijeme dok odsustvuje s posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta,
- 3) novčana potpora za vrijeme trudnoće i porođaja žene - majke koja nije u radnom odnosu,
- 4) jednokratna potpora za opremu novorođenog djeteta,
- 5) potpora u prehrani djeteta do šest mjeseci i dodatna ishrana za majke - dojilje,
- 6) posebni psihosocijalni tretman bračnih drugova, koji žele djecu i trudnica,
- 7) smještaj djece uz osiguranu ishranu u ustanovama predškolskog odgoja,
- 8) osiguranje jednog obroka u vrijeme nastave u školama osnovne naobrazbe,
- 9) školarine i stipendije đacima i studentima.

Članak 90.

Propisom kantona-županije mogu se utvrditi i druga prava obitelji sa djecom.

Propisom kantona-županije bliže se uređuju uvjeti, način, postupak, organi i financiranje prava utvrđenih u članku 89. ovog zakona.

Članak 91.

Pravo na dodatak na djecu pripada obitelji čiji ukupni mjesečni prihod ostvaren po svim temeljima, izuzev primanja ostvarenih iz socijalne zaštite i zaštite obitelji sa djecom, po članu kućanstva, ne prelaze iznos koji je utvrđen propisom kantona-županije kao najniži iznos prihoda dovoljnih za izdržavanje.

Obitelji iz članka 88. stavak 2. ovog zakona pravo na dodatak na djecu pripada, bez obzira na visinu prihoda kućanstva.

Članak 92.

Stranim državljanima i osobama bez državljanstva koji stalno žive na teritoriju Federacije, pripada pravo na dodatak na djecu sukladno međunarodnom ugovorom.

Članak 93.

Naknada umjesto plaće ženi - majci u radnom odnosu za vrijeme dok odsustvuje sa posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta, utvrđuje se u procentu od ostvarene plaće u periodu od šest mjeseci prije porođaja, valorizirane po osnovu rasta plaća na području kantona-županije u tom periodu.

Procenat iz stavka 1. ovog članka utvrđuje se propisom kantona-županije.

3. DJEČIJI TJEDAN

Članak 94.

Prvi tjedan u listopadu mjesecu svake godine određuje se kao "Dječiji tjedan" na teritoriju Federacije.

"Dječiji tjedan" se uvodi radi podsticanja i organiziranja raznovrsnih kulturno-obrazovnih, rekreativnih i drugih manifestacija posvećenih djeci i poduzimanja drugih mjera i akcija za unapređenje razvoja brige o djeci.

Manifestacije i mjere iz stavka 2. ovog članka utvrđuju se programom koje donosi federalni ministar mjerodavan za socijalnu i dječiju zaštitu.

Članak 95.

Za "Dječiji tjedan" tokom cijelog mjeseca listopada naplaćivat će se novčani iznos utvrđen odlukom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, i to na:

- 1) prodatu prometnu kartu u međumjesnom i međunarodnom željezničkom, brodskom, avionskom i autobuskom prometu,
- 2) poštanske pošiljke u unutarnjem prometu, osim na pošiljke novina i časopisa,
- 3) prodatu ulaznicu za kazalište, kino, druge kulturne manifestacije i sportske priredbe za koje se naplaćuju ulaznice,
- 4) prodatu gramofonsku ploču, muzičku kompakt-disk i video kazetu.

Naplaćene novčane iznose iz stavka 1. ovog članka, poduzeća, poslodavci i druge pravne i fizičke osobe, koje vrše naplatu na području kantona-županije, dužne su uplatiti te iznose u proračun kantona-županije u roku od 15. dana po isteku mjeseca listopada, ako propisom kantona-županije nije drukčije utvrđeno.

Članak 96.

Način naplate novčanih iznosa iz članka 95. ovog zakona, kao i način njihovog raspoređivanja, uređuje se propisom kantona-županije.

V - FINANCIRANJE SOCIJALNE ZAŠTITE, ZAŠTITE CIVILNIH ŽRTAVA RATA I ZAŠTITE OBITELJI SA DJECOM

Članak 97.

Sredstva za financiranje socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom osiguravaju se sukladno sa propisom Federacije i kantona-županije iz:

- proračuna općine,
- proračuna kantona-županije,
- ulaganja osnivača ustanova,
- osobnog učešća korisnika,
- legata, poklona i zavještanja,
- drugih izvora.

VI - KAZNENE ODREDBE

Članak 98.

Novčanom kaznom od 500 do 1.000 KM kaznit će se za prekršaj ustanova ako:

- korisniku, protivno odredbama ovog zakona, uskratiti ili ograničiti prava koja mu pripadaju,
- omogućiti korištenje prava osobi kojoj ne pripada pravo po ovom zakonu ili joj ne pripada u tom obimu,
- smjesti osobu i drugu obitelj koja u smislu članka 35. ovog zakona nije podobna da primi dijete na smještaj,
- ne primi osobu kojeg uputi centar za socijalni rad (članak 43.),
- otpusti korisnika iz ustanove suprotno odredbi članka 44. ovog zakona.

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u ustanovi, novčanom kaznom od 100 do 400 KM.

Članak 99.

Novčanom kaznom od 500 do 1.000 KM kaznit će se za prekršaj poduzeće odnosno druga pravna osoba, odnosno poslodavac ako za vrijeme "Dječijeg tjedna" ne naplaćuje novčani iznos utvrđen odlukom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, sukladno članku 95. ovog zakona.

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u poduzeću, druga pravna osoba, odnosno poslodavac novčanom kaznom od 100 do 400 KM.

Članak 100.

Novčanom kaznom od 100 do 400 KM kaznit će se obitelj u kojoj je dijete smješteno, ukoliko bez suglasnosti roditelja, usvojitelja ili tijela starateljstva poduzima važnije mjere u pogledu ličnosti djeteta sukladno članku 37. ovog zakona.

VII - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 101.

Dosadašnji korisnici koji su ostvarili prava, kao i osobe koje su podnijele zahtjev za ostvarivanje prava povodom kojeg nije donijeto rješenje po propisima o socijalnoj i dječijoj zaštiti i zaštiti civilnih žrtava rata, koji su se

primjenjivali na teritoriju Federacije do dana stupanja na snagu ovog zakona dužni su u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, podnijeti zahtjev za ostvarivanje prava po ovom zakonu. Osobama iz stavka 1. ovog članka, koje ne podnesu zahtjev u roku iz stavka 1. ovog članka, prestaje daljnje ostvarivanje prava.

Članak 102.

Postupci za ostvarivanje prava, započeti prije stupanja na snagu ovog zakona, a koji nisu završeni, okončat će se po odredbama ovog zakona.

Članak 103.

Nadležna tijela kantona-županije će, radi provođenja ovog zakona, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti odgovarajuće propise i opće akte iz svoje nadležnosti.

Članak 104.

Postojeće ustanove koje obavljaju djelatnost socijalne zaštite, dužne su uskladiti statut i druge opće akte sa odredbama ovog zakona u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu propisa iz članka 103. ovog zakona.

Članak 105.

Pravo na novčanu naknadu za potporu i njegu od strane druge osobe iz članka 26. ovog zakona i pravo djece na osposobljavanje za život i rad iz članka 29. stavak 2. ovog zakona, ostvaruju se sukladno propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju, do dana stupanja na snagu propisa iz članka 103. ovog zakona.

Članak 106.

Pravo na naknadu plaće ženi-majci u radnom odnosu dok odsustvuje sa posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta, utvrđeno ovim zakonom, ostvaruje se sukladno propisima o zdravstvenom osiguranju, do dana stupanja na snagu propisa iz članka 103. ovog zakona.

Članak 107.

Do donošenja propisa iz članka 103. ovog zakona primjenjivat će se propisi i opći akti iz oblasti socijalne i dječije zaštite i zaštite civilnih žrtava rata, koji su se primjenjivali na teritoriju Federacije do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 108.

Danom stupanja na snagu ovog zakona, na teritoriju Federacije prestaje primjena propisa o socijalnoj i dječijoj zaštiti i zaštiti civilnih žrtava rata, koji su se do dana stupanja na snagu ovog zakona primjenjivali na teritoriju Federacije, izuzev propisa i općih akata iz članka 107. ovog zakona.

Članak 109.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Члан 2.

Назив Главе 5. ИНВАЛИДСКА УДРУЖЕЊА мијења се и гласи - УДРУЖЕЊА ЛИЦА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ.

Текст у чл. 51. и 53. усклађује се према новом називу Главе 5. и терминологији из члана 3 овог закона.

Члан 52. мијења се и гласи:

"Надлежни органи Федерације, кантона и општина при утврђивању политике за остваривање програма социјалне заштите сарађују са легитимним представницима Удружења грађана - лица са инвалидитетом или њихових старалаца, као и са другим организацијама које се баве социјалном заштитом на иницијативу тих организација у складу са Резолуцијом 48. УН-а, којом су усвојена Стандардна правила за изједначавање могућности за лица са инвалидитетом."

Члан 3.

У цијелом тексту овог поглавља Закона ријеч "инвалид" замјењује се изразом: "лице са инвалидитетом".

Члан 4.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ", а примјењиваће се од 01. јануара 2005. године.

Председавајући
Дома народа
Парламента Федерације БиХ
Славко Матић, с. р.

Председавајући
Представничког дома
Парламента Федерације БиХ
Мухамед Ибрахимовић, с. р.

На основу члана IV.B.7. а) (IV) Устава Федерације Босне и Херцеговине, donosim

UKAZ

**O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I
DOPUNAMA ZAKONA O OSNOVAMA SOCIJALNE
ZAŠTITE, ZAŠTITE CIVILNIH ŽRTAVA RATA I
ZAŠTITE PORODICE SA DJECOM**

Proglašava se Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Predstavničkog doma od 30. juna 2004. godine i na sjednici Doma naroda od 14. septembra 2004. godine.

Broj 01-891/04
7. oktobra 2004. godine
Sarajevo

Predsjednik
Niko Lozančić, s. r.

ZAKON

**O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
OSNOVAMA SOCIJALNE ZAŠTITE, ZAŠTITE
CIVILNIH ŽRTAVA RATA I ZAŠTITE PORODICE SA
DJECOM**

Члан 1.

У Закону о основама социјалне заштите, заштите цивилних жртava rata и заштите породице са дјецом ("Службене новине Федерације БиХ", број 36/99) у поглављу II СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА додаје се ново потпоглавље 2.а под називом - "ОСНОВНА ПРАВА ЛИЦА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ" и потпоглавље 2.б под називом - "ПОСТУПАК ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВА ЛИЦА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ" са разрадом тих права у члановима који гласе:

"2a. OSNOVNA PRAVA LICA SA INVALIDITETOM

Члан 18.a

Лика са инвалидитетом и лица ометена у физичком и психичком развоју, у смислу члана 12. став 1. тачка 5. те члана 14. овог закона, према овом закону имају слjedeћа права:

- 1) личну инвалиднину,
- 2) додатак за његу и помоћ од другог лица,
- 3) ортопедски додатак,
- 4) помоћ у трошковима лијечења и набавци ортопедских помогала,

5) осposobljavanje за рад (професионална рехабилитација, преквалификација и доквалификација),

6) приоритетно запошљавање.

Права из става 1. тач. 1), 2) и 3) овог члана остварују се под условима, на начин и по поступку утврђеним овим законом.

Права из става 1. тач. 4), 5), 6) овог члана остварују се у складу са прописима о здравственом осигурању, здравственој заштити и запошљавању.

Кантон може утврдити и друга права и проширити обим права утврђених овим законом на основу својих материјалних могућности и других потреба лица са инвалидитетом.

Члан 18.b

Ради остваривања права утврђених овим законом лица са инвалидитетом разврставају се према утврђеном проценту оштећења организма у пет група и то:

- I. група - лица са инвалидитетом са 100% оштећења организма,
- II. група - лица са инвалидитетом са 90% оштећења организма,
- III. група - лица са инвалидитетом са 80% оштећења организма,
- IV. група - лица са инвалидитетом са 70% оштећења организма,
- V. група - лица са инвалидитетом са 60% оштећења организма.

1) LIČNA INVALIDNINA

Члан 18.c

Лична инвалиднина одређује се сразмјерно степеном оштећења, на основу налаза и мишљења лјекарске комисије у складу са међународном класификацијом оштећења, инвалидитета и хендикепа Свјетске здравствене организације. Мјесечни износ личне инвалиднине одређује се у проценту од оснoвике дефиниране у члану 18.f и то:

Grupa	Procenat
I	70%
II	50%
III	39%
IV	28%
V	20%

2) DODATAK ZA NJEGU I POMOĆ OD DRUGOG LICA

Члан 18.d

Ради остваривања овог права лица са инвалидитетом разврставају се у двије групе и то:

1. у прву групу - лица са инвалидитетом која су, према налазу и мишљењу лјекарске комисије у складу са међународном класификацијом оштећења, инвалидитета и хендикепа Свјетске здравствене организације, упућена на сталну његу од другог лица и неспособна су обављати основне животне потребе без помоћи другог лица,
2. у другу групу - лица са инвалидитетом која су, према налазу и мишљењу лјекарске комисије у складу са међународном класификацијом оштећења, инвалидитета и хендикепа неспособна обављати неке битне животне потребе без помоћи другог лица.

Додатак за његу и помоћ од другог лица одређује се у мјесечном износу у проценту од оснoвике из члана 18.f овог закона и то:

- 1) за прву групу 70% од оснoвике,
- 2) за другу групу 50% од оснoвике.

3) ORTOPEDSKI DODATAK

Члан 18.e

Право на ортопедски додатак имају лица којима је, према налазу и мишљењу лјекарске комисије у складу са међународном класификацијом оштећења, инвалидитета и хендикепа Свјетске здравствене организације, утврђена потреба за оваквим посебним видом материјалне заштите.

Ортопедски додатак одређује се у мјесечном износу у висини од 15% од оснoвике утврђене у члану 18.f.

Члан 18.f

Оснoвика за одређивање мјесечних новчаних приманја, према овом закону, jeste 213 KM. Оснoвика и мјесечни износи новчаних приманја, према овом закону, усклађују се почетком сваке буџетске године наредбом федералног министра рада и социјалне политике, у складу са кретањем бруто друштеног

proizvoda po glavi stanovnika prema podacima Zavoda za statistiku Federacije BiH.

2b. POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE OSNOVNIH PRAVA LICA SA INVALIDITETOM

Član 18. g

O pravima iz člana 18.a stav 1. tač. 1), 2) i 3) ovog zakona rješava u prvom stepenu centar za socijalni rad ili općinska služba za upravu kojoj su povjereni poslovi socijalne zaštite (u daljem tekstu: nadležna općinska služba), prema mjestu prebivališta ili boravišta podnosioca zahtjeva, a o žalbama protiv rješenja donesenih u prvom stepenu rješava Federalno ministarstvo rada i socijalne politike (u daljem tekstu: Federalno ministarstvo).

Član 18.h

Oštećenje organizma lica sa invaliditetom, pravo na pomoć i njegu od drugog lica i ortopedski dodatak utvrđuje se na osnovu nalaza i mišljenja nadležne ljekarske komisije određene propisom federalnog ministra rada i socijalne politike.

Član 18.i

Rješenje donijeto u prvom stepenu kojim je priznato pravo na osnovu ovog zakona podliježe reviziji.

Reviziju po službenoj dužnosti vrši Federalno ministarstvo. Ako je protiv rješenja prvostepenog organa izjavljena žalba o reviziji i žalbi rješava se istim rješenjem.

Ako protiv rješenja iz stava 1. ovog člana nije izjavljena žalba, prvostepeni organ koji je donio to rješenje dostavit će ga, zajedno sa spisima predmeta, organu nadležnom za reviziju u roku od osam dana od dana isteka roka za žalbu.

Revizija ne odlaže izvršenje rješenja.

Član 18.j

U postupku revizije nadležni drugostepeni organ može dati saglasnost na prvostepeno rješenje ili ga izmijeniti, poništiti ili ukinuti.

Član 18.k

Drugostepeni organ će u postupku revizije poništiti ili ukinuti prvostepeno rješenje i predmet vratiti na ponovni postupak ili sam riješiti stvar ako utvrdi da su u prvostepenom postupku nepotpuno ili pogrešno utvrđene činjenice ili da se u postupku nije vodilo računa o pravilima postupka, koji bi bili od uticaja na rješenje stvari, ili ako utvrdi da su pogrešno ocijenjeni dokazi, ili da je iz utvrđenih činjenica izveden pogrešan zaključak o činjeničnom stanju, ili da je pogrešno primijenjen propis na osnovu kojeg je stvar riješena.

Prvostepeni organ čije je rješenje u postupku revizije poništeno ili ukinuto i predmet vraćen na ponovni postupak donosi novo rješenje.

Protiv rješenja iz stava 2. ovog člana može se izjaviti žalba i voditi se revizijski postupak.

Član 18.l

U postupku revizije drugostepeni organ može pribaviti nalaz i mišljenje drugostepene ljekarske komisije o oštećenju organizma, o pravu na dodatak za njegu i pomoć drugog lica i ortopedski dodatak.

Član 18.lj

Kada u postupku revizije bude izmijenjeno prvostepeno rješenje, to rješenje ima pravnu snagu od prvog dana narednog mjeseca od dana donošenja.

Član 18.m

Isplate, prema ovom zakonu, za lica sa invaliditetom vrši Federalno ministarstvo po službenoj dužnosti.

Član 18.n

Sredstva za ostvarivanje osnovnih prava lica sa invaliditetom iz člana 18.a stav 1 tač. 1), 2) i 3) ovog zakona osiguravaju se u budžetu Federacije.

Isplate mjesečnih novčanih primanja za ostvarivanje prava iz stava 1. ovog člana izvršit će se na osnovu planiranih sredstava za tekuću budžetsku godinu.

Ukoliko planirana sredstva za tekuću godinu budu nedovoljna za isplatu novčanih primanja iz stava 2. ovog člana, raspolo-

živa sredstva dijele se iznosom potrebnim za isplatu prema zakonu i određuje koeficijent za mjesečna davanja koji ostaje na snazi do rebalansa budžeta ili usvajanja novog budžeta.

Isplate mjesečnih novčanih primanja izvršene na način utvrđen ovim članom smatraju se konačnim.

Član 18.nj

Troškovi postupka za ostvarivanje prava, prema ovom zakonu, padaju na teret organa koji postupak vodi.

Član 18.o

Za korisnike prava koji ispunjavaju uvjete za ostvarivanje prava, prema odredbama ovog zakona, prava će se priznati od 01.01.2005. godine.

Za korisnike koji ispunjavaju uvjete za ostvarivanje prava, prema odredbama ovog zakona, nadležna općinska služba će po službenoj dužnosti donijeti rješenje u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 18.p

Federalni ministar rada i socijalne politike donijet će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona propise o nadležnim ljekarskim komisijama, načinu isplate novčanih primanja, načinu vođenja evidencije o korisnicima prava i izvršenim isplatama i dostavljanju izvještaja o utrošenim sredstvima prema ovom zakonu."

Član 2.

Naziv Glave V. INVALIDSKA UDRUŽENJA mijenja se i glasi - UDRUŽENJA LICA SA INVALIDITETOM.

Tekst u čl. 51. i 53. usklađuje se prema novom nazivu Glave V. i terminologiji iz člana 3. ovog zakona.

Član 52. mijenja se i glasi:

"Nadležni organi Federacije, kantona i općina pri utvrđivanju politike za ostvarivanje programa socijalne zaštite saraduju sa legitimnim predstavnicima Udruženja građana - lica sa invaliditetom ili njihovih staratelja, kao i s drugim organizacijama koje se bave socijalnom zaštitom, na inicijativu tih organizacija, u skladu sa Rezolucijom 48. UN kojom su usvojena Standardna pravila za izjednačavanje mogućnosti za lica sa invaliditetom."

Član 3.

U cijelom tekstu ovog poglavlja Zakona riječ "invalid" zamjenjuje se izrazom: "lice sa invaliditetom".

Član 4.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a primjenjivat će se od 01. januara 2005. godine.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Slavko Matić, s. r.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Muhamed Ibrahimović, s. r.

522

Na temelju članka IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZEMLJIŠNIM KNJIGAMA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Proglašava se Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Zastupničkog doma od 7. rujna 2004. godine i na sjednici Doma naroda od 14. rujna 2004. godine.

Broj 01-894/04
11. listopada 2004. godine
Sarajevo

Predsjednik
Niko Lozančić, v. r.

Члан 36.

Федерални министар рада и социјалне политике донијеће, у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона, прописе о надлежним љекарским комисијама, начину исплате новчаних примања, начину вођења евиденције о корисницима права и извршеним исплатама и начину достављања извјештаја о утрошеним средствима по овом закону.

Члан 37.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ", а примјењује се од 1. 9. 2006. године.

Председавајући Дома народа Парламента Федерације БиХ Славко Матић , с. р.	Председавајући Представничког дома Парламента Федерације БиХ Мухамед Ибрахимовић , с. р.
---	--

На основу члана IV.Б.7. а) (IV) Устава Федерације Босне и Херцеговине donosim

UKAZ

**O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I
DOPUNAMA ZAKONA O OSNOVAMA SOCIJALNE
ZAŠTITE, ZAŠTITE CIVILNIH ŽRTAVA RATA I
ZAŠTITE PORODICE SA DJECOM**

Proglašava se Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Predstavničkog doma od 27. juna 2006. godine i na sjednici Doma naroda od 8. juna 2006. godine.

Broj 01-02-519/06
18. jula 2006. godine
Sarajevo

Predsjednik
Niko Lozančić, s. r.

ZAKON

**O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
OSNOVAMA SOCIJALNE ZAŠTITE, ZAŠTITE
CIVILNIH ŽRTAVA RATA I ZAŠTITE PORODICE SA
DJECOM**

Члан 1.

У Закону о основима социјалне заштите, заштите цивилних жртва рата и заштите породице са дјецом ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 36/99 и 54/04) у члану 3. у ставу 1. на крају реченице таčka се замjenjuje зarezом и додају ријечи: "или опćинска служба за управу."

Члан 2.

У члану 5. став 2. миjenja се и гласи:
"Чланови породице цивилне жртве рата, у смислу овог закона, су:

- 1) брачни друг и дjeca рођена у браку или ван брака,
- 2) усвојена дjeca и pastorчад,
- 3) родитељи и усвојиоци,
- 4) оћух и маћеха."

Иза става 2. додаје се нови став 3., који гласи:

"Чланови породице из става 2. тач. 1) и 2) овог члана сматрају се члановима уће породице, а чланови породице из става 2. тач. 3) и 4) овог члана, члановима шире породице."

Досадашњи став 3, који постаје став 4, миjenja се и гласи:

"Чланом породице, у смислу става 2. овог члана, сматра се и ванбрачни друг неоженjене цивилне жртве рата с којом има дjecu и с којом живи, односно живи је до njене смрти у заједничком домаћинству најмање годину дана."

Досадашњи став 4. постаје став 5.

Члан 3.

Члан 9. миjenja се и гласи:

"Федерално министарство рада и социјалне политике (у даљњем тексту: Федерално министарство), врши надзор над провођењем овог закона и прописа донесених на основу овог закона, као и над стручним радом установа које оснива

Федерација, издаје инструкције и врши управни надзор и контролу намјенског трошења средстава намјенjenih за остваривање права по овом закону, а која се обезбјеђују из федералног буџета.

Надлежни кантонални орган управе, врши надзор над провођењем закона, других прописа и опћих аката кантона донесених сагласно овом закону, као и над стручним радом установа које оснива опćина, односно кантон, издаје инструкције и врши непосредни управни надзор и контролу намјенског трошења средстава намјенjenih за остваривање права по овом закону, а која се обезбјеђују из кантоналног буџета."

Члан 4.

Члан 26. миjenja се и гласи:

"Novчану накнаду за помоћ и njegu од стране другог лица могу остварити стара и немоћна лица, којима је због трајних промјена у здравственом стању пријекне потребна помоћ и njega од стране другог лица, за задовољјавање њихових основних животних потреба, под увjетом:

- 1) да лице није смјештено у социјално-медицинску или другу установу,
- 2) да приход по члану домаћинства не прелази износ који се утврђује прописом кантона,
- 3) да лице не остварује право на кућну njegu и помоћ у кући и
- 4) да се ово право не може остварити по неком другом основу.

Налаз и мишljenje, у смислу става 1. овог члана даје надлежна љекарска комисија, у складу са прописом кантона."

Члан 5.

Члан 27. став 2. миjenja се и гласи:

"Дjечи и одраслим лицима са инвалидитетом и лицима са трајним инвалидитетом у физичком и психичком развоју, прописима кантона утврђују се повољнији увjети у стицању права из социјалне заштите и висини износа материјалних давања."

Члан 6.

Чланак 54. миjenja се и гласи:

"У смислу овог закона цивилна жртва рата је лице код којег је током рата или непосредне ратне опасности, услед ранjавања или неког другог облика ратне torture наступило оштећење организма, што укључује ментално оштећење или значајно нарушавање здравља или нестанак или погибљу тог лица.

У складу са ставом 1. овог члана, статус цивилне жртве рата признаје се:

- 1) лицу код којег је наступило оштећење организма од најмање 60% или значајно нарушавање здравља услед мућенjа, неhumanог и понижавајућег поступања, незаконитог казнjавања, protуправног лишавања слободе, затвор, концентрациони логор, интернација, принудни рад у току ратног стања или непосредне ратне опасности,
- 2) лицу код којег је наступило оштећење организма од најмање 60% у вези са ратним догађајима (бомбардовање, уличне борбе, експлозија ратног материјала, залутали метак и сл.),
- 3) лицу код којег је наступило оштећење организма од најмање 60% од експлозије заосталог ратног материјала након завршетка рата,
- 4) лицу код којег је наступило оштећење организма од најмање 60% у вези са диверзантским, терористичким акцијима којима се угрожава сигурност и уставни поредак Федерације,
- 5) члановима породице nestalog лица, ако је nestало лице било цивил односно није било припадник оружаног снага,
- 6) члановима породице лица које је погинуло у вези са ратним догађајима (бомбардовање, уличне борбе, експлозија ратног материјала, залутали метак и сл.).

Посебном категоријом цивилних жртва рата сматрају се лица која су преживjела сексуално зlostављање и silовање.

Признаје се статус цивилне жртве рата лицима код којих је дошло до накнадног оштећења организма - исполjене и погоршане болести, дугог периода инкубације, губитак екстремитета и вида оба ока због погоршања опћег здравственог стања, менталног оштећења и других оштећења организма, а насталих због околности из ст. 1. и 2. овог члана.

Status civilne žrtve rata, u smislu st. 1. i 2. ovog člana, priznaje se i civilnim licima i pripadnicima snaga bivše tzv. "Autonomne pokrajine Zapadna Bosna", ukoliko ne ostvaruju odgovarajuća prava po Zakonu o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije BiH", br. 33/04 i 56/05).

U skladu sa ovim zakonom, u cilju ostvarivanja određenih prava, priznaje se status civilne žrtve rata, licu kod kojeg je nastupilo oštećenje organizma ispod 60% ili značajno narušavanje zdravlja."

Član 7.

U članu 56. u uvodnoj rečenici riječi: "ako propisom kantona nije drugačije utvrđeno", brišu se.

Iza stava 1. dodaje se novi stav 2., koji glasi:

"Pri utvrđivanju procenta oštećenja organizma za lica kod kojih je pod okolnostima iz člana 54. ovog zakona nastupilo oštećenje organizma zbog bolesti zadobivene, odnosno pogoršane pod tim okolnostima, uzima se odgovarajući procenat od cjelokupnog oštećenja organizma s tim da po tom osnovu utvrđeni procenat oštećenja organizma ne može iznositi više od 80%."

Član 8.

Član 58. mijenja se i glasi:

"Civilne žrtve rata imaju, po ovom zakonu, sljedeća prava:

- 1) ličnu invalidninu ili mjesečno lično novčano primanje,
- 2) dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica,
- 3) ortopedski dodatak,
- 4) porodičnu invalidninu,
- 5) pomoć u troškovima liječenja i nabavci ortopedskih pomagala,
- 6) osposobljavanje za rad (profesionalna rehabilitacija, prekvalifikacija i dokvalifikacija),
- 7) prioritetno zapošljavanje,
- 8) prioritetno stambeno zbrinjavanje,
- 9) psihološku pomoć i pravnu pomoć.

Civilne žrtve rata iz člana 54. stav 6. ovog zakona ostvaruju prava u skladu sa stavom 1. tač. 5), 6), 7), 8) i 9) ovog člana.

Prava iz stava 1. tač. 1), 2), 3) i 4) ovog člana ostvaruju se pod uvjetima, na način i po postupku utvrđenim ovim zakonom.

Prava iz stava 1. tač. 5), 6), 7), 8) i 9) ovog člana ostvaruju se u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju, zdravstvenoj zaštiti, zaštiti porodice sa djecom i zapošljavanju.

Kanton, u skladu sa Programom rješavanja prioritnog stambenog zbrinjavanja po osnovu odgovarajućeg zakona, rješava prioritetno stambeno zbrinjavanje lica iz člana 54. ovog zakona, a naročito lica koja su uključena kao žrtve svjedoci u sudske postupke.

Kanton može utvrditi i druga prava i proširiti obim prava utvrđenih ovim zakonom, u skladu sa svojim mogućnostima i potrebama civilnih žrtava rata."

Član 9.

Član 59. mijenja se i glasi:

"Lična invalidnina utvrđuje se u mjesečnom iznosu prema grupi oštećenja organizma iz člana 56. ovog zakona, u visini od 70% mjesečnog iznosa lične invalidnine ratnih vojnih invalida, i to 50% iz federalnog budžeta, a 20% iz kantonalnog budžeta, odgovarajuće grupe po propisima iz Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica, izuzev za lica iz člana 54. stav 3. ovog zakona, kako slijedi:

I grupa-	100%
II grupa-	73%
III grupa-	55%
IV grupa-	43%
V grupa-	32%
VI grupa-	18%

Mjesečno lično novčano primanje za lica iz člana 54. stav 3. ovog zakona iznosi 70% od osnovice.

Osnovica i mjesečni iznosi novčanih primanja po ovom zakonu usklađuju se identično kretanju invalidnina branilaca i članova njihovih porodica."

Član 10.

U članu 60. stav 2., mijenja se i glasi:

"Dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica određuje se u mjesečnom iznosu u visini 70% od mjesečnog iznosa dodatka za njegu i pomoć od strane drugog lica za ratne vojne invalide, odgovarajućeg stepena invalidnosti i to 50% iz federalnog budžeta, a 20% iz kantonalnog budžeta."

Član 11.

U članu 61. stav 2., mijenja se i glasi:

"Ortopedski dodatak određuje se u mjesečnom iznosu u visini 70% od mjesečnog iznosa ortopedskog dodatka za ratne vojne invalide, odgovarajućeg stepena invalidnosti i to 50% iz federalnog budžeta, a 20% iz kantonalnog budžeta."

Član 12.

U članu 62. stav 2. mijenja se i glasi:

"Pravo na porodičnu invalidninu, uz uvjete propisane ovim zakonom, imaju i članovi porodice civilne žrtve rata od I. do IV. grupe koji su do smrti koristili dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica, pod uvjetom da je smrt civilne žrtve rata posljedica rane, povrede, ozljede ili bolesti po osnovu koje joj je utvrđeno pravo po ovom zakonu."

Član 13.

U članu 63. stav 1. u tački 2) i u stavu 2. broj "27", zamjenjuje se brojem "25".

Stav 4. mijenja se i glasi:

"Lica iz člana 5. stav 3. ovog zakona ostvaruju prava pod uvjetom i na način kao i lica iz stava 1. tačka 1) ovog člana."

Član 14.

U članu 64. st. 1. i 2. mijenjaju se i glase:

"Roditelji i usvojioći imaju pravo na porodičnu invalidninu, iako su članovi uže porodice ostvarili to pravo.

Očuh i maćeha, koji su sa civilnom žrtvom rata živjeli u zajedničkom domaćinstvu najmanje tri godine prije njene smrti ili nestanka, imaju pravo na porodičnu invalidninu, ukoliko nema lica iz stava 1. ovog člana."

Član 15.

Član 65. mijenja se i glasi:

"Osnovica za određivanje porodične invalidnine iznosi 70% od osnovice za određivanje porodične invalidnine za porodice šehida odnosno poginulog borca, i to 50% iz federalnog budžeta, a 20% iz kantonalnog budžeta.

Iznosi porodične invalidnine utvrđuju se u mjesečnom iznosu od osnovice iz stava 1. ovog člana i to:

- za jednog člana porodice u visini 43% od osnovice,
- za dva člana porodice u visini 55% od osnovice,
- za tri člana porodice u visini 60% od osnovice,
- za četiri i više članova porodice u visini 65% od osnovice."

Član 16.

Iza člana 65. dodaje se novi član 65a., koji glasi:

"Član 65a.

Za lica iz člana 63. stav 1. tačka 1) i lica iz člana 64. ovog zakona, koja imaju prihod iz radnog odnosa, penzije, obavljanja samostalne djelatnosti ili druge mjesečne prihode, čiji ukupan iznos prelazi iznos prosječne neto plaće ostvarene u Federaciji u prethodnoj godini, porodična invalidnina utvrđena u skladu sa članom 65. ovog zakona, umanjuje se za 50%."

Član 17.

Podnaslov: "e) DODATAK NA DJECU" i član 68., brišu se.

Član 18.

U članu 69. dodaje se novi stav 2., koji glasi:

"Pravo na porodičnu invalidninu pripada članovima porodice nestale civilne žrtve rata do njenog proglašenja umrlom, a najduže dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, kada im prava prestaju, ukoliko u tom roku ne pokrenu postupak za proglašenje civilne žrtve rata nestalom."

Član 19.

Član 70. mijenja se i glasi:

"Korisnik dodatka za njegu i pomoć od strane drugog lica, koji ispunjava uvjete za ostvarivanje tog prava i po drugim propisima, može, po sopstvenom izboru, koristiti to pravo samo po jednom propisu."

Član 20.

U članu 76. u stavu 1. iza riječi "brak," dodaju se riječi: "ili u vanbračnu zajednicu,".

U stavu 2. u prvoj i pretposljednjoj rečenici, iza riječi "bračni", dodaju se riječi: "ili vanbračni".

Član 21.

Iza člana 76. dodaje se novi član 76a., koji glasi:

"Član 76a.

Korisniku prava po ovom zakonu prestaju ta prava napuštanjem Bosne i Hercegovine duže od tri mjeseca, računajući od dana napuštanja Bosne i Hercegovine.

Povratkom u Bosnu i Hercegovinu korisnik prava po ovom zakonu, može podnijeti zahtjev za ponovno uspostavljanje tih prava."

Član 22.

Član 78. mijenja se i glasi:

"O pravima iz člana 58. stav 1. tač. 1), 2), 3) i 4) ovog zakona rješava u prvom stepenu centar za socijalni rad ili nadležna općinska služba za upravu, prema mjestu prebivališta ili boravišta podnosioca zahtjeva, a o žalbama protiv rješenja donesenih u prvom stepenu rješava nadležni kantonalni organ uprave."

Član 23.

Član 79. mijenja se i glasi:

"Utvrđivanje statusa civilne žrtve rata u skladu sa članom 54. ovog zakona, vrši se pisanim dokaznim sredstvima, izdatim u skladu sa propisima o upravnom postupku.

Pisanim dokaznim sredstvima, iz stava 1. ovog člana, smatra se medicinska dokumentacija o liječenju izdata neposredno nakon nastanka oštećenja organizma, kao i odgovarajući dokaz izdat od strane nadležne institucije o nastanku okolnosti u skladu sa članom 54. ovog zakona.

Pisanim dokaznim sredstvima, iz stava 1. ovog člana, smatra se i dokumentacija izdata od strane nadležnih institucija, uključujući udruženja građana, nevladine organizacije ili druge ovlaštene organizacije koje se bave pružanjem pomoći licima iz člana 54. ovog zakona.

Sva dostavljena dokumentacija je predmet provjere i revizije.

Nadležno ministarstvo će u roku od mjesec dana od dana stupanja na snagu ovog zakona podzakonskim aktom bliže regulisati sva ostala pitanja koja se odnose na priznavanje statusa civilne žrtve rata."

Član 24.

Iza člana 79. dodaje se novi član 79a., koji glasi:

"Član 79a.

Zahtjevi za priznavanje prava po osnovu oštećenja organizma u skladu sa članom 54. ovog zakona, a koja su nastala prije donošenja ovog zakona, podnose se nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Zahtjevi za priznavanje prava po osnovu oštećenja organizma u skladu sa članom 54., a koja su nastala nakon donošenja ovog zakona, podnose se nakon nastupanja tih oštećenja.

Lica, kojima u postupku revizije po propisima o vojnim invalidima prestane pravo priznato po tim propisima, mogu podnijeti zahtjev za priznavanje prava po ovom zakonu."

Član 25.

Član 80. mijenja se i glasi:

"Oštećenje organizma civilne žrtve rata, pravo na dodatak za njegu i pomoć od strane drugih lica, pravo na ortopedski dodatak, kao i nesposobnost za privredivanje, utvrđuju se na osnovu nalaza i mišljenja nadležne ljekarske komisije određene propisom federalnog ministra rada i socijalne politike."

Član 26.

Iza člana 80. dodaje se novi član 80a., koji glasi:

"Član 80a.

Rješenje donijeto u prvom stepenu kojim je priznato pravo na osnovu ovog zakona, podliježe reviziji.

Reviziju, po službenoj dužnosti, vrši nadležni kantonalni organ uprave.

U postupku revizije nadležni kantonalni organ uprave može dati saglasnost na prvostepeno rješenje, može ga izmijeniti, poništiti, ukinuti i sam drugačije riješiti upravnu stvar ili vratiti predmet prvostepenom organu na ponovni postupak.

Ako je protiv rješenja prvostepenog organa izjavljena žalba, o reviziji i žalbi rješava se istim rješenjem.

Ako protiv Rješenja iz stava 1. ovog člana, nije izjavljena žalba, prvostepeni organ, koji je donio to rješenje, dostaviće ga, zajedno sa spisima predmeta, organu nadležnom za reviziju, u roku od osam dana od dana isteka roka za žalbu.

Revizija odlaže izvršenje rješenja."

Član 27.

Član 83. mijenja se i glasi:

"Isplate po ovom zakonu za civilne žrtve rata vrši nadležni kantonalni organ uprave.

Sredstva koja se korisnicima isplaćuju iz federalnog budžeta, doznačit će se nadležnom kantonalnom organu uprave, na osnovu zahtjeva tog organa, koji se podnosi Federalnom ministarstvu."

Član 28.

Član 84. mijenja se i glasi:

"Nadležna općinska služba vodi evidenciju o korisnicima i izvršenim isplatama, prema ovom zakonu, i dostavlja nadležnom kantonalnom organu uprave mjesečne zbirne izvještaje o broju korisnika, iznosu naknada i isplatama."

Član 29.

Član 86. briše se.

Član 30.

U članu 97. u uvodnoj rečenici, iza riječi: "socijalne zaštite" briše se zarez i riječi: "zaštite civilnih žrtava rata".

Iza stava 1. dodaju se novi st. 2., 3, 4. i 5., koji glase:

"Sredstva za ostvarivanje prava iz člana 58. stav 1. tač. 1), 2), 3) i 4) ovog zakona obezbjeđuju se u federalnom budžetu.

Isplate mjesečnih novčanih primanja za ostvarivanje prava iz stava 2. ovog člana izvršit će se na osnovu planiranih sredstava za tekuću budžetsku godinu.

Ukoliko planirana sredstva za tekuću budžetsku godinu budu nedovoljna za isplatu novčanih primanja iz stava 2. ovog člana, raspoloživa sredstva dijele se sa iznosom, potrebnim za isplatu prema ovom zakonu i određuje koeficijent za mjesečna davanja koji ostaje na snazi do rebalansa budžeta ili usvajanja novog budžeta.

Isplate mjesečnih novčanih primanja izvršene na način utvrđen ovim članom, smatraju se konačnim."

Član 31.

Troškovi postupka za ostvarivanje prava civilnih žrtava rata po ovom zakonu padaju na teret organa koji vodi postupak.

Član 32.

Nadležne općinske službe će, po službenoj dužnosti, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti odgovarajuća rješenja za civilne žrtve rata o ostvarivanju prava, odnosno o neispunjavanju uvjeta za ostvarivanje prava, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 33.

Civilnim žrtvama rata i članovima porodice civilnih žrtava rata sa privremenim boravištem na teritoriji Federacije, po povratku u svoja ranija mjesta prebivališta u Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, obezbijediće se prava koja su imali u mjestu privremenog boravišta.

O ostvarivanju prava iz stava 1. ovog člana, rješava nadležna općinska služba prema mjestu posljednjeg privremenog boravka prije povratka u Republiku Srpsku ili Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine.

Član 34.

Ovim zakonom ne preuzimaju se obaveze kantona za neisplaćene iznose novčanih primanja civilnih žrtava rata i članova porodica civilnih žrtava rata ostvarenih po propisima o zaštiti civilnih žrtava rata, koji su se primjenjivali u Federaciji do dana stupanja na snagu ovog zakona.

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

176

Na osnovu člana IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

**O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I
DOPUNAMA ZAKONA O OSNOVAMA SOCIJALNE
ZAŠTITE, ZAŠTITE CIVILNIH ŽRTAVA RATA I
ZAŠTITE PORODICE SA DJECOM**

Proglašava se Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Predstavničkog doma od 24. februara 2009. godine i na sjednici Doma naroda od 5. februara 2009. godine.

Broj 01-02-119/09
4. marta 2009. godine
Sarajevo

Predsjednica
Borjana Krišto, s. r.

ZAKON

**O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
OSNOVAMA SOCIJALNE ZAŠTITE, ZAŠTITE
CIVILNIH ŽRTAVA RATA I ZAŠTITE PORODICE SA
DJECOM**

Član 1.

U Zakonu o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/99, 54/04 i 39/06) u članu 1. u alineji 2. riječi: "invalidskog udruženja" zamjenjuju se riječima: "udruženja lica sa invaliditetom".

Iza alineje 2. dodaje se nova alineja 3. koja glasi:
" - osnovna prava lica sa invaliditetom".

U alineji 4. riječ "osnovna" zamjenjuje se riječju "posebna".

Član 2.

U članu 7. stav 2. mijenja se i glasi:

"Pravo utvrđeno ovim Zakonom ne može ostvarivati lice koje isto pravo koristi ili može koristiti prema drugim propisima."

Iza stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:
"Prava utvrđena ovim Zakonom ne mogu ostvarivati lica koja nisu državljanji Bosne i Hercegovine."

Član 3.

Član 18.b Zakona mijenja se i glasi:

"Radi ostvarivanja prava utvrđenih ovim Zakonom lica sa invaliditetom razvrstavaju se prema utvrđenom procentu oštećenja organizma u dvije grupe i to:

- I. grupa - lica sa invaliditetom sa 100% oštećenja organizma,
- II. grupa - lica sa invaliditetom sa 90% oštećenja organizma".

Član 4.

Član 18.c mijenja se i glasi:

"Lična invalidnina određuje se srazmjerno stepenu oštećenja prema nalazu, ocjeni i mišljenju Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja, izvršenim u skladu sa Pravilnikom o ocjenjivanju oštećenja organizma kod lica sa invaliditetom u postupku ostvarivanja prava prema Zakonu o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 46/05 - u daljnjem tekstu; mišljenje Instituta) i propisom o nadležnim ljekarskim komisijama, načinu, postupku i drugim pitanjima ostvarivanja prava u skladu sa Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom.

Mjesečni iznos lične invalidnine određuje se u procentu od osnovice definirane u članu 18.f Zakona, i to:

Grupa	Procenat
I.	40%
II.	30%

Pravo iz stava 1. ovog člana ne mogu ostvariti lica sa invaliditetom koja to pravo ostvaruju ili mogu ostvariti prema propisima o: pravima branitelja i članova njihovih porodica, zaštiti civilnih žrtava rata i propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju."

Član 5.

Član 18.d mijenja se i glasi:

"Radi ostvarivanja prava na dodatak za njegu i pomoć od drugog lica, lica sa invaliditetom razvrstavaju se u dvije grupe i to:

- 1. Prva grupa - lica sa invaliditetom koja, prema mišljenju Instituta, ne mogu sama udovoljiti svojim osnovnim životnim potrebama.

Pod osnovnim životnim potrebama, u smislu ovog člana, podrazumijeva se da se lice ne može samostalno kretati u

stanu i izvan stana, uzimati hranu, oblačiti se i svlačiti, održavati ličnu higijenu, obavljati druge osnovne fiziološke potrebe, kao i slijepa lica čiji je ostatak vida na oba oka ispod 0,05 sa korekcijom.

2. Druga grupa - lica sa invaliditetom koja, prema mišljenju Instituta, ne mogu potpuno udovoljiti svojim osnovnim životnim potrebama.

Pod nemogućnošću potpunog udovoljavanja osnovnim životnim potrebama, u smislu ovog člana, podrazumijeva se da se lice ne može samostalno kretati izvan stana radi nabavke osnovnih životnih potrepština i korištenja zdravstvene zaštite.

Dodatak za njegu i pomoć od drugog lica određuje se u mjesečnom iznosu u procentu od osnovice iz člana 18.f ovog Zakona i to:

- 1) za I. grupu 100% od osnovice,
- 2) za II. grupu 50% od osnovice.

Pravo na dodatak za njegu i pomoć od drugog lica ne ostvaruje lice sa invaliditetom smješteno u ustanovu socijalne zaštite, na teret sredstava općinskog odnosno kantonalnog budžeta.

Lica sa invaliditetom koji je nastao nakon 65. godine života a kod kojih je, u skladu sa mišljenjem Instituta, utvrđena potreba za korištenjem prava na dodatak za njegu i pomoć od drugog lica, ovo pravo ostvaruju u skladu sa propisom kantona."

Član 6.

Član 18.e mijenja se i glasi:

"Pravo na ortopedski dodatak imaju lica sa invaliditetom kod kojih je zbog tjelesnog oštećenja, utvrđenog u skladu sa mišljenjem Instituta, došlo do amputacije najmanje jednog ekstremiteta ili teškog oštećenja funkcije ekstremiteta, slijepa lica iz člana 5. Zakona, kao i lica sa enukleacijom jednog oka.

Ortopedski dodatak određuje se u mjesečnom iznosu u visini 7% od osnovice definirane u članu 18.f Zakona.

Pravo na ortopedski dodatak i na dodatak za njegu i pomoć od drugog lica ne mogu ostvarivati lica sa invaliditetom koja takvo pravo ostvaruju ili mogu ostvariti prema propisima o pravima branitelja i članova njihovih porodica ili prema odredbama ovog Zakona koje se odnose na zaštitu civilnih žrtava rata."

Član 7.

Član 18.f mijenja se i glasi:

"Osnovica za obračun mjesečnih novčanih primanja iznosi 80% od najniže cijene rada utvrđene Kolektivnim ugovorom."

Član 8.

U članu 18.h riječi: "nadležne ljekarske komisije određene propisom federalnog ministra rada i socijalne politike" zamjenjuju se riječima: "mišljenjem Instituta".

Član 9.

U članu 18.i u stavu 5. riječ "ne" se briše.

Član 10.

Član 18.lj se briše.

Član 11.

Član 18.nj mijenja se i glasi:

"Troškovi postupka za ostvarivanje prava u prvom stepenu padaju na teret podnosioca zahtjeva.

Ukoliko podnosiocu zahtjeva u skladu sa ovim Zakonom budu priznata prava, ima pravo na refundaciju troškova pregleda iz sredstava kantonalnog budžeta.

Troškovi drugostepenog postupka padaju na teret organa koji vodi postupak."

Član 12.

Član 18.o mijenja se i glasi:

"Za korisnike prava koji ispunjavaju uvjete za ostvarivanje prava iz ovog Zakona prava će se priznati od prvog dana narednog mjeseca od dana podnošenja zahtjeva za priznavanje tih prava."

Član 13.

Na zahtjev korisnika prava ponovni postupak, u skladu sa ovim Zakonom, može se pokrenuti nakon isteka roka od dvije godine od dana donošenja rješenja, izuzev ako se radi o novoj povredi ili bolesti kada se postupak pokreće i prije isteka ovog roka.

Član 14.

U članu 18.p riječi: "nadležnim ljekarskim komisijama" zamjenjuju se riječima: "načinu i postupku ostvarivanja prava prema ovom Zakonu".

Član 15.

U članu 23. u stavu 1. tačka 2) mijenja se i glasi: "2) lice starije od 65 godina života".

Član 16.

Član 26. mijenja se i glasi:

"Novčanu naknadu za pomoć i njegu od drugog lica mogu ostvariti lica iznad 65 godina života, ako su stara i nemoćna lica kojima je zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju prijeko potrebna pomoć i njega od drugog lica za zadovoljavanje njihovih osnovnih životnih potreba.

Lica sa invaliditetom koja su pravo na dodatak za njegu i pomoć od drugog lica ostvarila u skladu sa ovim Zakonom a prije navršene 65. godine života, ne gube to pravo ni nakon navršene 65. godine života a pravo će ostvarivati prema ovom Zakonu sve dok za to postoje zakonom propisani uvjeti.

Uvjeti i postupak u vezi sa ostvarivanjem prava iz stava 1. ovog člana uređuju se propisom kantona.

Sredstva za ostvarivanje prava iz ovog člana osiguravaju se u budžetu kantona."

Član 17.

Član 59. mijenja se i glasi:

"Osnovica za obračun novčanih primanja za lica iz člana 56. ovog Zakona iznosi 70% od osnovice utvrđene u skladu sa federalnim propisima o pravima branitelja i članova njihovih porodica.

Lična invalidnina utvrđuje se u mjesečnom iznosu prema grupi oštećenja organizma iz člana 56. Zakona u procentu od osnovice iz stava 1. ovog člana kako slijedi:

I. grupa	100% od osnovice
II. grupa	73% "
III. grupa	55% "
IV. grupa	43% "
V. grupa	32% "
VI. grupa	18% "

Mjesečno lično novčano primanje za lica iz člana 54. stav 3. Zakona utvrđuje se u visini osnovice iz stava 1. ovog člana.

Sredstva za isplatu novčanih primanja iz ovog člana osiguravaju se u omjeru 70% iz federalnog budžeta i 30% iz budžeta kantona.

Osnovica i mjesečni iznosi novčanih primanja u skladu sa ovim Zakonom usklađuju se na način kako se vrši usklađivanje novčanih primanja za korisnike prava prema propisima o pravima branitelja i članova njihovih porodica."

Član 18.

Član 70. se briše.

Član 19.

Iza člana 98. dodaje se novi član 98.a koji glasi:

"Član 98.a

Lice, korisnik prava, koje postupi suprotno odredbama člana 24. ovog Zakona kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 100 do 400 KM."

Član 20.

Isplata novčanih primanja iz čl. 18.c, 18.d i 18.e Zakona prestaje nakon šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 21.

Korisnici prava iz čl. 18.c, 18.d i 18.e Zakona koji ispunjavaju uvjete za ostvarivanje prava prema odredbama ovog Zakona prava će ostvarivati od prvog dana narednog mjeseca nakon isteka roka iz člana 20. ovog Zakona.

Član 22.

Postupci za ostvarivanje prava koji nisu završeni do dana stupanja na snagu ovog Zakona okončat će se prema odredbama ovog Zakona.

Član 23.

Postupci koji su okončani do dana stupanja na snagu ovog Zakona a u kojima revizija nije okončana, rješavat će se prema odredbama Zakona koje su bile na snazi do dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 24.

Prava prema ovom Zakonu mogu se koristiti dok postoje uvjeti za korištenje tih prava propisanih ovim Zakonom.

Korisnik prava, prema ovom Zakonu, dužan je u roku od 15 dana od dana nastale promjene prijaviti svaku promjenu koja utiče na korištenje, obim i prestanak tih prava.

Član 25.

Lice kojem je isplaćeno novčano primanje prema ovom Zakonu a na koje nije imalo pravo, dužno je vratiti primljeni iznos ako je:

1. na osnovu netačnih podataka za koje je znalo ili moralo znati da su netačni, ili je na drugi protivpravni način ostvarilo novčano primanje koje mu, prema ovom Zakonu, ne pripada ili je ostvarilo novčano primanje u većem iznosu nego što mu pripada;
2. ostvarilo novčano primanje zato što nije prijavilo nastale promjene koje utiču na gubitak, prestanak ili smanjenje obima nekog prava, a znalo je ili moralo znati za te promjene;
3. primilo novčani iznos veći od iznosa koji mu je određen rješenjem.

Član 26.

Propise iz člana 4. stav 1. ovog Zakona federalni ministar rada i socijalne politike donijet će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu Zakona.

Član 27.

Ovlašćuje se Zakonodavno-pravna komisija Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine i Zakonodavno-pravna komisija Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine da utvrde prečišćeni tekst Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom.

Član 28.

Ovaj Zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući Doma naroda Parlamenta Federacije BiH Stjepan Krešić, s. r.	Predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH Safet Softić, s. r.
---	---

Temeljem članka IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

**O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I
DOPUNAMA ZAKONA O OSNOVAMA SOCIJALNE
ZAŠTITE, ZAŠTITE CIVILNIH ŽRTAVA RATA I
ZAŠTITE OBITELJI SA DJECOM**

Prolašava se Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom, koji je donio Parlament Federacije BiH na

sjednici Zastupničkog doma od 24. veljače 2009. godine i na sjednici Doma naroda od 5. veljače 2009. godine.

Broj 01-02-119/09
4. ožujka 2009. godine
Sarajevo

Predsjednica
Borjana Krišto, v. r.

ZAKON

**O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
OSNOVAMA SOCIJALNE ZAŠTITE, ZAŠTITE
CIVILNIH ŽRTAVA RATA I ZAŠTITE OBITELJI S
DJECOM**

Članak 1.

U Zakonu o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji s djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/99, 54/04 i 39/06) u članku 1. u alineji 2. riječi: "invalidskih udruga" zamjenjuju se riječima: "udruga osoba s invaliditetom".

Iza alineje 2. dodaje se nova alineja 3. koja glasi:

" - temeljna prava osoba s invaliditetom".

U alineji 4. riječ "temeljna" zamjenjuje se riječju "posebna".

Članak 2.

U članku 7. stavak 2. mijenja se i glasi:

"Pravo utvrđeno ovim Zakonom ne može ostvarivati osoba koja isto pravo koristi ili može koristiti po drugim propisima."

Iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

"Prava utvrđena ovim Zakonom ne mogu ostvarivati osobe koje nisu državljanjani Bosne i Hercegovine."

Članak 3.

Članak 18.b Zakona mijenja se i glasi:

"Radi ostvarivanja prava utvrđenih ovim Zakonom osobe s invaliditetom razvrstavaju se prema utvrđenom stupnju oštećenja organizma u dvije skupine, i to:

I. skupina - osobe s invaliditetom sa 100% oštećenja organizma,

II. skupina - osobe s invaliditetom sa 90% oštećenja organizma."

Članak 4.

Članak 18.c mijenja se i glasi:

"Osobna invalidnina određuje se razmjerno stupnju oštećenja prema nalazu, ocjeni i mišljenju Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja, izvršenim sukladno Pravilniku o ocjenjivanju oštećenja organizma kod osoba s invaliditetom u postupku ostvarivanja prava po Zakonu o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji s djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 46/05 - u daljnjem tekstu: mišljenje Instituta) i propisom o nadležnim liječničkim komisijama, načinu, postupku i drugim pitanjima ostvarivanja prava u skladu sa Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji s djecom.

Mjesečni iznos osobne invalidnine određuje se u postotku od osnovice definirane u članku 18.f Zakona, i to:

Skupina	Postotak
I.	40%
II.	30%

Pravo iz stavka 1. ovog članka ne mogu ostvariti osobe s invaliditetom koje to pravo ostvaruju ili mogu ostvariti po propisima o: pravima branitelja i članova njihovih obitelji, zaštiti civilnih žrtava rata i propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju."

Članak 5.

Članak 18.d mijenja se i glasi:

"Radi ostvarivanja prava na dodatak za njegu i pomoć od strane druge osobe, osobe s invaliditetom razvrstavaju se u dvije skupine, i to:

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

1151

Temeljem članka IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

**UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I
DOPUNAMA ZAKONA O OSNOVAMA SOCIJALNE
ZAŠTITE, ZAŠTITE CIVILNIH ŽRTAVA RATA I
ZAŠTITE OBITELJI S DJECOM**

Proглашава se Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji s djecom, koji je usvojio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Zastupničkog doma od 30.5.2016. godine i na sjednici Doma naroda od 14.4.2016. godine.

Broj 01-02-321-02/16
6. lipnja 2016. godine
Sarajevo

Predsjednik
Marinko Čavara, v. r.

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OSNOVAMA
SOCIJALNE ZAŠTITE, ZAŠTITE CIVILNIH ŽRTAVA
RATA I ZAŠTITE OBITELJI S DJECOM**

Članak 1.

U Zakonu o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji s djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/99, 54/04, 39/06 i 14/09) članak 18f. mijenja se i glasi:

"Članak 18f.

Osnovica za obračun mjesečnih novčanih primanja iznosi 274,40 KM."

Članak 2.

U članku 18n. stavak 3. mijenja se i glasi:

"Ukoliko planirana sredstva za tekuću godinu budu nedostatna za isplatu novčanih primanja iz stavka 2. ovog članka ili ista budu ograničena po nekom drugom pravnom temelju, raspoloživa sredstva dijele se iznosom potrebnim za isplatu prema Zakonu i određuje koeficijent za mjesečna davanja koji

ostaje na snazi do rebalansa Proračuna ili usvajanja novog Proračuna. Odluku o visini koeficijenta donosi Vlada Federacije Bosne i Hercegovine."

Članak 3.

Iza članka 79a. dodaje se novi članak 79b. koji glasi:

"Članak 79b.

Radi utvrđivanja statusa civilnih žrtava rata iz članka 54. stavak 3. Zakona, federalni ministar rada i socijalne politike, uz suglasnost Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, formirat će posebno povjerenstvo kao neovisno stručno tijelo koje će davati stručno mišljenje je li podnositelj zahtjeva žrtva seksualnog zlostavljanja i silovanja.

Povjerenstvo čini pet članova, i to dva diplomirana pravnik, dva diplomirana psihologa i jedan specijalista neuropsihijatar.

Mandat Povjerenstva traje četiri godine.

Postupak, organizacija, način rada i donošenja odluka, kao i obrazac stručnog mišljenja Povjerenstva, te druga pitanja važna za njegov rad, bliže će se definirati Pravilnikom koji donosi federalni ministar rada i socijalne politike u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona."

Članak 4.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedateljica
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Lidija Bradara, v. r.

Predsjedatelj
Zastupničkoga doma
Parlamenta Federacije BiH
Edin Mušić, v. r.

На основу члана IV.B.7. a)(IV) Устава Федерације Босне и Херцеговине, доносим

УКАЗ

**O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I
DOPUNAMA ZAKONA O OSNOVAMA SOCIJALNE
ZAŠTITE, ZAŠTITE CIVILNIH ŽRTAVA RATA I
ZAŠTITE PORODICE SA DJECOM**

Proглашава se Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata

ЗАКОН**О ПРЕСТАНКУ ВАЖЕЊА ЗАКОНА О ОСНИВАЊУ ФЕДЕРАЛНОГ ФОНДА ЗА ПОМОЋ НАСТРАДАЛИМ ПОДРУЧЈИМА ОД ПРИРОДНЕ НЕСРЕЋЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Члан 1.

Закон о оснивању Федералног фонда за помоћ настрадалим подручјима од природне несреће на територији Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 59/14) престаје да важи.

Члан 2.

Влада Федерације Босне и Херцеговине ће предузети све активности у вези са гашењем Федералног фонда за помоћ настрадалим подручјима од природне несреће на територији Федерације Босне и Херцеговине, у складу са важећим федералним прописима.

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Председавајућа Дома народа Парламента Федерације БиХ Лидија Брадара , с. р.	Председавајући Представничког дома Парламента Федерације БиХ Един Мушић , с. р.
---	---

742

Na osnovu člana IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

УКАЗ**О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА ЗАКОНА О ОСНОВАМА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ, ЗАШТИТЕ CIVILNIH ŽRTAVA RATA I ЗАШТИТЕ PORODICE SA DJECOM**

Proglašava se Zakon o izmjenama Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, koji je usvojio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Predstavničkog doma od 18.04.2018. godine i na sjednici Doma naroda od 10.05.2018. godine.

Broj 01-02-1-276-01/18 23. maja 2018. godine Sarajevo	Predsjednik Marinko Čavara , с. р.
---	--

ЗАКОН**О ИЗМЈЕНАМА ЗАКОНА О ОСНОВАМА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ, ЗАШТИТЕ CIVILNIH ŽRTAVA RATA I ЗАШТИТЕ PORODICE SA DJECOM**

Члан 1.

U Zakonu o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09 i 45/16), u članu 18 d., stav 4. briše se.

Члан 2.

U članu 62. stav 1. riječi: "54. stav 3.", zamjenjuju se riječima: "54. stav 2. tač. 5) i 6)".

Члан 3.

U članu 69. stav 1. riječ "socijalnoj", zamjenjuje se riječju "civilnoj".
Stav 2. briše se.

Члан 4.

U članu 97. stav 2. riječ "budžetu", zamjenjuje se riječima: "i kantonalnim budžetima".

Члан 5.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajuća Doma naroda Parlamenta Federacije BiH Lidija Bradara , с. р.	Predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH Edin Mušić , с. р.
--	--

Temeljem članka IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

УКАЗ**О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА ЗАКОНА О ОСНОВАМА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ, ЗАШТИТЕ CIVILNIH ŽRTAVA RATA I ЗАШТИТЕ OBITELJI SA DJECOM**

Proglašava se Zakon o izmjenama Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom, koji je usvojio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Zastupničkog doma od 18.4.2018. godine i na sjednici Doma naroda od 10.5.2018. godine.

Broj 01-02-1-276-01/18 23. svibnja 2018. godine Sarajevo	Predsjednik Marinko Čavara , v. r.
--	--

ЗАКОН**О ИЗМЈЕНАМА ЗАКОНА О ОСНОВАМА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ, ЗАШТИТЕ CIVILNIH ŽRTAVA RATA I ЗАШТИТЕ OBITELJI SA DJECOM**

Чланак 1.

U Zakonu o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09 i 45/16), u članku 18 d., stavak 4. briše se.

Чланак 2.

U članku 62. stavak 1. riječi: "54. stavak 3.", zamjenjuju se riječima: "54. stavak 2. tač. 5) i 6)".

Чланак 3.

U članku 69. stavak 1. riječ "socijalnoj", zamjenjuje se riječju "civilnoj".
Stavak 2. briše se.

Чланак 4.

U članku 97. stavak 2. riječ "proračunu", zamjenjuje se riječima: "i kantonalnim proračunima".

Чланак 5.

Ovaj zakon stupa na snagu narednoga dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedateljica Doma naroda Parlamenta Federacije BiH Lidija Bradara , v. r.	Predsjedatelj Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH Edin Mušić , v. r.
---	--